

Suvestinė redakcija nuo 2018-11-01 iki 2020-04-30

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-10-21, i. k. 2016-25534

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL SUSKYSTINTŲJŲ NAFTOS DUJŲ ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2016 m. spalio 20 d. Nr. 1-277
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnio 2 punktu:

1. T v i r t i n u Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisykles (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šis įsakymas įsigalioja 2017 m. sausio 1 dieną;

2.2. Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių 90.10 papunktis įsigalioja

2020 m. sausio 1 dieną.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

SUSKYSTINTŲJŲ NAFTOS DUJŲ ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato pagrindinius suskystintųjų naftos dujų įrenginių technologinio valdymo, techninės priežiūros, taisymo, matavimų, bandymų, paleidimo ir derinimo darbų reikalavimus.

2. Taisyklės taikomos eksploatuojant suskystintųjų naftos dujų (toliau – dujos) pilstymo stotis, dujų pildymo postus, prekybos dujomis vietas, rezervuarus ir dujų balionus bei jų įrenginius, dujų balionų sandėlius, dujų skirstomąsias bei gyvenamųjų namų, visuomeninių ir gamybinių pastatų dujų sistemas, kai dujų slėgis ne didesnis kaip 16 bar.

3. Taisyklės privalomos visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, eksploatuojantiems suskystintųjų naftos dujų įrenginius ir vartojantiems dujas.

4. Taisyklės netaikomos eksploatuojant moksliai tiriamus ir bandomus įrenginius, chemijos ir naftos perdirbimo pramonės įmonių technologinius vamzdynus bei įrenginius, dujų ir oro mišinio sprogimo energiją vartojančius įrenginius, kitos rūšies degiąsias dujas naudojančius įrenginius, kelių transporto priemonių dujų įrangą ir jos užpildymo įrenginius bei degiąsias dujas naudojančius pramoninius įrenginius, kurių nominalioji galia didesnė kaip 400 kW.

5. Dujų vežimui naudojamoms talpykloms Taisyklės taikomos tik šių talpyklų užpildymui bei ištuštinimui ir tik tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos pavojingųjų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandens įstatymas, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas, šių įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai bei pavojingųjų krovinių vežimą reglamentuojančios tarptautinės sutartys.

6. Pagrindinės Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **Dujiniai įrenginiai** – dujas deginantys įvairios paskirties įrenginiai, prietaisai su degimui reikalingo oro tiekimo ir degimo produktų šalinimo įrenginiais.

6.2. **Dujų baliono periodinė techninė patikra** – Taisyklėse ir kituose dujų balionų naudojimą ir priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose bei gamintojo pateiktuose dujų balionų techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais notifikuotosios įstaigos ar dujų balionų techninės patikros centre kvalifikuotų darbuotojų atliekama dujų baliono išorinė ir vidinė apžiūra, dujų baliono bandymai ir kiti saugos atitikties įvertinimo veiksmai.

6.3. **Dujų baliono ženklas** – prie dujų baliono pritvirtintoje metalinėje plokštelėje arba kitu gamintojo nustatytu būdu ant dujų baliono patvariai ir įskaitomai pažymėti jo techniniai duomenys.

6.4. **Dujų balionų įrenginys** – dujų tiekimo ir laikymo įrenginys, susidedantis iš dujų balionų, jungiamųjų vamzdynų, uždaramųjų įtaisų, dujų slėgio reguliavimo ir apsauginės armatūros.

6.5. **Dujų balionų sandėlis** – pagal teisės aktų reikalavimus įrengta vieta, kurioje saugomi pilni, tušti ir avariniai dujų balionai.

6.6. **Dujų balionų techninės patikros centras** (toliau – **BTPC**) – stacionarus įrenginių ir statinių kompleksas, skirtas dujų balionų techninei patikrai atlikti.

6.7. **Dujų cisterna** – kilnojamoji, konteinerinė, nuimamoji ar stacionarioji slėginė cisterna, įskaitant transporto priemonių-baterijų cisternas ir daugiaelementų dujų konteinerių elementus, skirtus dujoms gabenti bei laikyti.

6.8. **Dujų pildymo postas** (toliau – **DPP**) – nustatyta tvarka suprojektuotas, baigtas statyti ir teisiškai įregistruotas stacionarus įrenginių ir statinių kompleksas, skirtas dujoms, gaunamoms

dujovežiais atvežamomis cisternomis, priimti ir laikyti, taip pat dujų balionams pildyti ir taisyti bei kitai ūkinei veiklai, reikalingai laikant bei gabenant dujas vartotojams dujų balionais, vykdyti.

6.9. **Dujų pilstymo stotis** (toliau – **DPS**) – nustatyta tvarka suprojektuotas, baigtas statyti ir teisiškai įregistruotas stacionarus įrenginių ir statinių kompleksas, skirtas dujoms, gaunamoms vamzdynais ar atvežamoms transporto priemonėmis, priimti, maišyti ir laikyti, taip pat dujų cisternoms bei dujų balionams pripilti ir taisyti bei kitai ūkinei veiklai, reikalingai laikant bei gabenant dujas vartotojams dujų balionais ir dujų cisternomis, vykdyti.

6.10. **Dujų prekybos vieta** – nustatyta tvarka suprojektuotas, baigtas statyti ir teisiškai įregistruotas inžinerinis statinys ar statinių kompleksas, kuris nuosavybės teise priklauso dujų pardavėjui ar yra jo valdomas ir naudojamas nuomos teise ir kuriame vykdoma didmeninė ir (ar) mažmeninė prekyba fasuotomis ir (ar) nefasuotomis dujomis ir (ar) pildomi dujų balionai.

6.11. **Dujų vartotojas** – juridinis ar fizinis asmuo, perkantis ir naudojantis dujas asmeniniams, šeimos, namų ūkio ar verslo poreikiams tenkinti.

6.12. **Kvalifikuota tarnyba** – juridinis asmuo ar jo padalinys, turintis kvalifikuotus darbuotojus, techninę ir technologinę įrangą, norminius, metodinius ir technologinius dokumentus, būtinus saugiai, patikimai ir efektyviai eksploatuoti suskystintųjų naftos dujų įrenginius.

6.13. **Kvalifikuotas darbuotojas** – asmuo, įgijęs reikiamą kvalifikaciją, tinkamai pasirengęs darbu su eksploatuojamais suskystintųjų naftos dujų įrenginiais ir atestuotas teisės aktų nustatyta tvarka.

6.14. **Potencialiai sprogi aplinka** – aplinkos sąlygomis susidaręs oro ir dujų, garų, rūko arba dulkių pavidalo degių medžiagų mišinys, kuriam užsiliepsnojus degimas išplistų visame nesudegusiame mišinyje.

6.15. **Skirstomasis dujotiekis** – vamzdžių sistema nuo dujų talpyklos iki dujų vartotojo vidaus dujotiekio.

6.16. **Suskystintųjų naftos dujų įrenginių apžiūra** (toliau – **apžiūra**) – veiksmų kompleksas suskystintųjų naftos dujų įrenginių defektams ir dujų nuotėkio vietoms nustatyti.

6.17. **Suskystintųjų naftos dujų įrenginių avarijų likvidavimas** (toliau – **avarijų likvidavimas**) – darbai, atliekami lokalizavus suskystintųjų naftos dujų įrenginių ir (ar) jų sudedamųjų dalių avarijas ir sutrikimus, siekiant iš dalies arba visiškai atkurti tų įrenginių ir (ar) jų sudedamųjų dalių būklę, techninius parametrus, veikimo režimus, kad juos būtų galima saugiai ir patikimai eksploatuoti.

6.18. **Suskystintųjų naftos dujų įrenginių avarijų lokalizavimas** (toliau – **avarijų lokalizavimas**) – darbai, atliekami įvykus suskystintųjų naftos dujų įrenginių ir (ar) jų sudedamųjų dalių avarijoms ir sutrikimams, siekiant apsaugoti žmonės, gyvūnus ir aplinką, maksimaliai išsaugoti suskystintųjų naftos dujų įrenginius ir (ar) jų sudedamąsias dalis ir materialines vertybes.

6.19. **Suskystintųjų naftos dujų rezervuarų įrenginys** (toliau – **rezervuarų įrenginys**) – suskystintosioms naftos dujoms laikyti ir nenutrūkstamai skirstyti skirtas antžeminis ar požeminis slėginis rezervuaras kartu su jungiamaisiais vamzdynais, uždaromaisiais įtaisais, dujų slėgio reguliatoriais, apsauginiais vožtuvais.

6.20. **Techniniai suskystintųjų naftos dujų įrenginio dokumentai** (toliau – **techniniai dokumentai**) – suskystintųjų naftos dujų įrenginio atitikties deklaracija, sertifikatas, pasas, brėžiniai, priežiūros dokumentai (montavimo ir bandymo prieš pradedant jį naudoti, priežiūros, taisymo, demontavimo taisyklės, naudojimo instrukcijos) ir kiti kartu su suskystintųjų naftos dujų įrenginiu gamintojo pateikiami dokumentai, kuriuose nurodoma to įrenginio paskirtis, konstrukcija, parametrai, privalomi saugos reikalavimai bei naudojimo tvarka.

6.21. **Techninė suskystintųjų naftos dujų įrenginių patikra** (toliau – **techninė patikra**) – visuma periodiškai atliekamų darbų, kad būtų palaikomi, prireikus atkuriami suskystintųjų naftos dujų įrenginių techniniai parametrai, veikimo režimai ir tų įrenginių naudojimas būtų patikimas bei saugus.

6.22. **Techninė suskystintųjų naftos dujų įrenginių priežiūra** (toliau – **techninė priežiūra**) – techninė suskystintųjų naftos dujų įrenginių patikra, jų reguliavimas, taisymas, kad tie įrenginiai ir (ar) jų sudedamosios dalys būtų tvarkingi ir patikimai, efektyviai bei saugiai veiktu.

6.23. **Vidaus dujotiekis** – dujotiekio dalis nuo dujotiekio įvado uždaromojo įtaiso iki dujinio įrenginio.

7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Prekybos naftos produktais taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. 1-346 „Dėl Prekybos naftos produktais taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Prekybos naftos produktais taisyklės), Gabenamųjų slėginių įrenginių techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 4-472 „Dėl Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“ (toliau – Gabenamųjų slėginių įrenginių techninis reglamentas), ir kituose teisės aktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

8. Už laiku atliekamą, patikimą, efektyvų ir saugų juridinio asmens suskystintųjų naftos dujų įrenginių (toliau – įrenginiai) eksploatavimą atsako juridinio asmens, kuriam įrenginiai priklauso nuosavybės teise arba kuris įrenginius valdo ir naudoja turto patikėjimo arba nuomos teise, vadovas ar jo įgaliotas administracijos darbuotojas (toliau – vadovas). Už laiku atliekamą, patikimą, efektyvų ir saugų fizinio asmens įrenginių eksploatavimą atsako tie fiziniai asmenys, kuriems įrenginiai priklauso nuosavybės teise arba juos valdo ir naudoja turto patikėjimo arba nuomos teise, jei su kvalifikuota tarnyba sudaryta įrenginių eksploataavimo sutartis nenustato kitaip.

9. Eksploatuoti juridinio asmens įrenginius gali to paties arba kito juridinio asmens kvalifikuotos tarnybos (pagal sutartį su vadovu). Fiziniam asmeniui priklausančius įrenginius eksploatuoja kvalifikuotos tarnybos pagal sutartį su fiziniu asmeniu. Įrenginių eksploataavimo sutartyje turi būti nustatytos šalių atsakomybės ribos, pareigos ir funkcijos.

10. DPS, DPP, dujų balionų įrenginius (kai dujų balionų įrenginyje sumontuota daugiau kaip 2 dujų balionai) ir rezervuarų įrenginius eksploatuoti gali tik tie juridiniai asmenys, kurie turi nustatyta tvarka išduotą įrenginių eksploataavimo atestatą ir avarinę tarnybą, galinčią operatyviai ir bet kuriuo paros metu pašalinti gedimus bei lokalizuoti ir likviduoti avarijas, arba yra sudarę įrenginių eksploataavimo sutartis su kvalifikuotomis tarnybomis. Dujų balionais prekiaujantys juridiniai asmenys vietoj avarinių tarnybų gali turėti kvalifikuotą avarijų lokalizavimo bei gedimų likvidavimo personalą, galintį operatyviai (ne vėliau kaip per dvi valandas nuo dujų vartotojo pranešimo) ir bet kuriuo paros metu nuvykti pas dujų vartotoją ir pašalinti dujų nutekėjimą ar gedimus dujų balionų įrenginyje.

11. Gabenamųjų slėginių įrenginių, patenkančių į Taisyklių taikymo sritį, techninę patikrą Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento ir Taisyklių nustatyta tvarka atlieka notifikuotosios įstaigos arba, joms prižiūrint, – BTPC kvalifikuoti darbuotojai (į Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento sritį patenkančių įrenginių atveju) ir BTPC kvalifikuoti darbuotojai (į Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento sritį nepatenkančių įrenginių atveju).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

12. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių techninę būklę tikrina įgaliotos potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos (toliau – įgaliotos įstaigos).

13. Trūkumai ir gedimai, nustatyti eksploatuojant įrenginius, taisomi ir šalinami atliekant techninę priežiūrą ar pagal gedimų šalinimo planą. Trūkumai ir gedimai, kurie nekelia pavojaus saugiam ir patikimam įrenginių eksploatavimui, ir kurių negalima pašalinti techninės priežiūros metu, turi būti analizuojami ir įrašomi į einamųjų ar ateinančių metų taisymo darbų planą.

14. Įrenginių techninės priežiūros darbai atliekami pagal vadovo patvirtintą planą. Kai įrenginių techninės priežiūros darbus atlieka kvalifikuotos tarnybos, planai turi būti suderinti su vadovu. Atlikti techninės priežiūros, trūkumų ir gedimų šalinimo darbai turi būti fiksuojami įrenginių techniniuose dokumentuose.

15. Kvalifikuota tarnyba turi užtikrinti patikimą, efektyvų ir saugų įrenginių eksploatavimą, laiku atlikti įrenginių techninės priežiūros, patikros bei taisymo darbus, trumpiausiais terminais lokalizuoti ir likviduoti avarijas.

16. Kvalifikuotos tarnybos vadovo įsakymu turi būti paskirti kvalifikuoti asmenys, atsakingi už dujų, elektros, šilumos, vandentiekio ir kanalizacijos, vėdinimo, ryšių sistemų ar įrenginių bei pastatų techninę būklę.

17. Kvalifikuota tarnyba turi turėti kvalifikuotos tarnybos vadovo patvirtintus kvalifikuotos tarnybos nuostatus, darbuotojų pareiginius nuostatus, kvalifikuotų darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijas, taip pat atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo instrukcijas. Privalomų turėti instrukcijų sąrašas turi būti patvirtintas kvalifikuotos tarnybos vadovo.

17.1. Kvalifikuotos tarnybos nuostatuose turi būti nustatyti jos uždaviniai, funkcijos, struktūra, sudėtis bei aprūpinimas materialinėmis ir techninėmis priemonėmis.

17.2. Kvalifikuotos tarnybos vadovų ir darbuotojų pareiginiuose nuostatuose turi būti nustatytos jų teisės ir pareigos.

17.3. Atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo instrukcijose turi būti nurodyti įrenginių veikimo parametrai, įrenginių parengimo paleisti, leidimo, veikimo, stabdymo ir priežiūros tvarka, esant normaliam ar avariniam veikimo režimui, techninės patikros, taisymo, ir bandymo tvarka. Prie įrenginių eksploatavimo instrukcijų turi būti pridėtos prižiūrimų objektų technologinės schemos, kuriose nurodytos įrenginių, uždaromųjų ir saugos įtaisų, kontrolės ir matavimo priemonių įrengimo vietos ir jų numeracija. Įrenginių eksploatavimo instrukcijos turi būti parengtos vadovaujantis įrenginių gamintojų rekomendacijomis.

17.4. Kvalifikuoto darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcijos turi atitikti reikalavimus, nustatytus Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-240 „Dėl Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

18. Atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo instrukcijos turi būti peržiūrimos ir prireikus koreguojamos, keičiant technologinį procesą, darbo sąlygas, pradedant naudoti naujas medžiagas, įrenginius, prietaisus, žaliavas, darbo bei darbų saugos priemones, įsigaliojus naujiems teisės aktams, kurie reglamentuoja įrenginių eksploatavimo instrukcijose nurodytų darbų atlikimo tvarką ir pan.

19. Kvalifikuotos tarnybos atitinkamo padalinio vadovas privalo turėti visų padalinio darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijas, taip pat atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo instrukcijas bei visų instrukcijų sąrašą.

20. Kvalifikuotos tarnybos turi būti apsirūpinusios reikiama įranga, transporto priemonėmis, asmeninėmis, apsauginėmis ir kitomis priemonėmis, reikalingomis patikimam, efektyviam ir saugiam įrenginių eksploatavimui užtikrinti.

21. Medžiagos, vamzdžiai ir kita įranga, naudojama eksploatuojant įrenginius, turi turėti sertifikatus arba kitus dokumentus, patvirtinančius jų kokybę ir atitiktį privalomiesiems saugos reikalavimams pagal galiojančius techninius reglamentus, norminius dokumentus ir kitus teisės aktus.

22. Buitiniais dujų prietaisais namų ūkyje besinaudojantys asmenys privalo vadovautis buitinių dujų prietaisų gamintojų techniniais dokumentais, mokėti šiais prietaisais saugiai naudotis ir užtikrinti jų saugią priežiūrą. Apie saugų dujų vartojimą instruktuoja dujas tiekiantys, dujų paleidimo ir įrenginių derinimo darbus atliekantys juridiniai asmenys. Instruktavimas turi būti įforminamas specialiaame žurnale, sudarius dujų pirkimo-pardavimo sutartį. Buitinių dujų prietaisų savininkai privalo pasirūpinti, kad būtų instrukuoti visi šeimos nariai bei kiti asmenys, besinaudojantys jo gyvenamajame name ar bute esančiais buitiniais dujų prietaisais.

23. Dujų vartotojai, išskyrus fizinius asmenis, turinčius tik buitinius dujų prietaisus ir naudojančius dujas buitiniams reikmėms, turi paskirti už dujų vartotojo įrenginių eksploatavimą atsakingus asmenis – kvalifikuotus darbuotojus. Atsakingo kvalifikuoto darbuotojo pareigos, eksploatuojant šiuos dujų įrenginius, naudojant dujas ūkinėms reikmėms, turi būti apibrėžtos šio darbuotojo pareiginiuose nuostatuose, kuriuose turi būti nustatyta, kad jis yra atsakingas už saugų, patikimą ir efektyvų juridinio asmens įrenginių eksploatavimą, saugų dujų naudojimą ūkinėms reikmėms.

24. Dujinius įrenginius eksploatuoti gali tik kvalifikuoti darbuotojai. Buitiniais dujų prietaisais juridiniuose asmenyse besinaudojantys juridinių asmenų darbuotojai privalo išklausti instruktažą, kaip saugiai jais naudotis. Darbuotojus instruktuoja už juridinio asmens įrenginių eksploatavimą atsakingas kvalifikuotas darbuotojas.

25. Dujų išpylimui iš geležinkelio dujų cisternų bei rezervuarų ir automobilinių dujų cisternų užpildymui dujomis naudojamos žarnos turi turėti saugos įrenginius, nutraukiančius dujų išsiveržimą plyšus arba nutrūkus žarnai.

26. Dujų vartotojams tiekiamos dujos turi atitikti privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomuose kokybės rodikliuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“. Dujų vartotojams tiekiamos dujos turi būti odoruojamos jas gaminančiose įmonėse, kurios atsako už odoravimo kokybę.

27. Įrenginių eksploataavimo vietose turi būti pirminės gaisro gesinimo priemonės, nustatytos Bendrosios gaisrinės saugos taisyklėse, patvirtintose Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 „Dėl Bendrųjų priešgaisrinės saugos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Priešgaisrinės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, o jų eksploataavimo patalpose bei gamybinės zonos teritorijose (įskaitant apsaugos zoną) turi būti iškabinti saugos ženklai ir užrašai, nustatyti Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 „Dėl Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“.

28. Potencialiai pavojingi įrenginiai Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. 645 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro įsteigimo ir Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka turi būti užregistruoti Potencialiai pavojingų įrenginių registre, o jų priežiūra ir jų techninės būklės patikra atliekama Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo nustatyta tvarka.

29. Darbai dujų aplinkoje atliekami Gamtinių dujų, suskystintųjų naftos dujų ir biodujų aplinkoje atliekamų darbų saugos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1-191 „Dėl Gamtinių dujų, suskystintųjų naftos dujų ir biodujų aplinkoje atliekamų darbų saugos taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

30. Statiniai, kuriuose eksploatuojami įrenginiai, turi atitikti reikalavimus, nustatytus Statybos techniniame reglamente STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros

tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

31. Įrenginių elektros įrenginiai turi būti eksploatuojami Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1-100 „Dėl Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

32. Eksploatuojant įrenginius Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme nustatytoje teisinio metrologinio reglamentavimo srityse naudojamos matavimo priemonės turi atitikti Matavimo priemonių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 4-699 „Dėl Matavimo priemonių techninio reglamento patvirtinimo“ reikalavimus. Šioms matavimo priemonėms taikomos Metrologijos įstatyme nurodytos matavimo priemonių teisinio metrologinio patvirtinimo procedūros ir Teisinio metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 4-523 „Dėl Teisinio metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąrašo patvirtinimo“, nustatytais intervalais atliekama periodinė patikra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

33. Naudojantis žeme, kuri yra įrenginių apsaugos zonose, turi būti laikomasi reikalavimų, nustatytų Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.

34. Kvalifikuotų tarnybų vadovai ir darbuotojai, kurių priimami sprendimai yra tiesiogiai susiję su įrenginių eksploatavimu, ir įrenginius eksploatuojantys kvalifikuoti darbuotojai turi būti atestuoti ir jų žinios periodiškai tikrinamos Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

35. Už saugių ir sveikų darbo sąlygų sudarymą ir užtikrinimą juridiniuose asmenyse atsako vadovas, kuris turi būti atestuotas darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

36. Kvalifikuoti darbuotojai, skiriami eksploatuoti įrenginius, turi pasitikrinti sveikatą ir pateikti medicinos komisijos išvadą apie tinkamumą šiam darbui. Jų sveikata periodiškai turi būti tikrinama Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo nustatyta tvarka.

37. Visi įrenginius eksploatuojančio juridinio asmens kvalifikuoti darbuotojai, neatsižvelgiant į darbo stažą ir kvalifikaciją, turi išklaudyti įvadinį instruktavimą darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos klausimais. Instruktuojama minėtus klausimus bei darbuotojų instruktavimą reglamentuojančių teisės aktų ir vadovo patvirtintų instrukcijų nustatyta tvarka. Apie instruktavimą pažymima instruktavimo registracijos žurnale.

38. Kvalifikuoti darbuotojai, kurie neinstruktuojami darbo vietoje, įvadinio instruktavimo metu papildomai supažindinami su saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos darbe reikalavimais atliekant darbus, nustatytus jų pareiginiuose nuostatuose. Kvalifikuotų darbuotojų, kurie neinstruktuojami darbo vietoje, sąrašą tvirtina vadovas.

39. Prieš pradėdant savarankiškai dirbti su įrenginiais, naujiems apmokytiems ir atestuotiesiems kvalifikuotiesiems darbuotojams skiriama ne mažiau kaip 10 darbo dienų (pamainų)

stažuotė. Stažuotės metu kvalifikuoti darbuotojai dirba prižiūrimi kvalifikuoto darbuotojo, kurį skiria kvalifikuotos tarnybos vadovas.

40. Darbų, kuriuos leidžiama dirbti savarankiškai tik po stažuotės, sąrašą ir stažuotės trukmę nustato vadovas.

41. Dirbti darbus dujų aplinkoje ir vadovauti šiems darbams gali tik kvalifikuoti darbuotojai.

42. Kvalifikuoti darbuotojai, atliekantys avarijų lokalizavimo darbus, privalo išmanyti avarijų lokalizavimo planus. Šiems kvalifikuotiems darbuotojams ne rečiau kaip kartą per metus turi būti organizuojami galimų avarijų lokalizavimo praktiniai mokymai. Praktinių mokymų metu išbandomos priemonės, neleidžiančios susidaryti arba plėtotis avarinei situacijai, nustatomas priemonių, numatytų avarijų lokalizavimo planuose, veiksmingumas. Įvykę praktiniai mokymai turi būti fiksuojami praktinių mokymų registravimo žurnale.

III SKYRIUS DPS IR DPP EKSPLOATAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

43. DPS ir DPP eksploatavimą sudaro jų technologinis valdymas, techninė priežiūra, taisymas, matavimai, bandymai, paleidimo ir derinimo darbai.

44. DPS ir DPP turi turėti techninius pasus, kuriuose nurodoma jų įranga ir pagrindiniai techniniai duomenys. DPS ir DPP techninių pasų formas ir pildymo tvarkas nustato vadovas.

45. DPS ir DPP turi būti juose esančios įrangos, slėginių indų, vėdinimo, šildymo, elektros, automatikos sistemų ir kita techninė dokumentacija su jų techninėmis charakteristikomis. Taip pat turi būti sudaryti dujotiekių pasai, vamzdynų schemas, kuriose turi būti pažymėti visi uždaramieji ir saugos įtaisai, kontrolės ir matavimo priemonės, darbiniai dujų slėgiai, vamzdynų skersmenys. Vamzdynų įtaisai turi būti sunumeruoti ir atitikti numeraciją objekto technologinėje schemoje.

46. Elektrotechninė įranga, skirta naudoti DPS ir DPP potencialiai sprogioje aplinkoje, privalo turėti atitikties sertifikatą, patvirtinantį, kad ši įranga turi saugos lygį, mažiausiai lygiavertį saugos lygiui, nustatytam Įrangos ir apsaugos sistemų, naudojamų potencialiai sprogioje aplinkoje, techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 432 „Dėl Įrangos ir apsaugos sistemų, naudojamų potencialiai sprogioje aplinkoje, techninio reglamento tvirtinimo“, ir atitikti reikalavimus, nustatytus Specialiųjų patalpų ir technologinių procesų elektros įrenginių įrengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 1-52 „Dėl Specialiųjų patalpų ir technologinių procesų elektros įrenginių įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

47. DPS ir DPP esanti apšvietimo įranga turi atitikti elektros įrenginių įrengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

48. DPS ir DPP patalpų triukšmo, užterštumo bei vibracijos lygis turi būti tikrinamas Lietuvos higienos normų nustatytais terminais ir tvarka.

49. DPS ir DPP priklausančioms visoms gamybos, sandėliavimo patalpoms ir lauko įrenginiams, priklausomai nuo atliekamų technologinių procesų pobūdžio, turi būti nustatytos ir atitinkamais įspėjamaisiais ženklais pažymėtos pavojingumo sprogimo ir gaisro atžvilgiu kategorijos ir zonų klasės. Vadovas turi užtikrinti, kad vietose, kuriose gali susidaryti sprogioji aplinka, būtų laikomasi Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. A1-262 „Dėl Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatų patvirtinimo“, nustatytų reikalavimų.

50. Nedarbo metu DPS visą parą turi būti kvalifikuoti darbuotojai. Pradėti dirbti po pertraukos galima tik apžiūrėjus DPS įrenginius, dujų saugojimo rezervuarus, dujotiekus bei armatūrą.

51. Ugnies darbai DPS, DPP ir gamybinės zonos teritorijoje (įskaitant apsaugos zoną) gali būti atliekami tik išimtiniais atvejais pagal specialųjį darbo planą ir vadovo patvirtintu leidimu.

52. DPS ir DPP teritorijoje (išskyrus administracines patalpas) draudžiama būti pašaliniam asmenims.

53. Montuojant naujus ar papildomus įrenginius, plečiant ar rekonstruojant DPS ar DPP, statybos darbai turi būti atliekami Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKISRNIS

DUJŲ IŠPYLIMAS IŠ GELEŽINKELIO DUJŲ CISTERNŲ

54. Dujos iš geležinkelio dujų cisternų turi būti išpilamos į stacionarius rezervuarus specialiai tam įrengta bei nustatyta tvarka priimta naudoti įranga, vadovaujantis dujų išpylimo iš geležinkelio dujų cisternų darbų technologine instrukcija.

55. Dujas iš geležinkelio dujų cisternų galima pradėti pilti tik baigus geležinkelio dujų cisternų manevravimą, jas imobilizavus, įžeminus ir lokomotyvui išvažiavus iš DPS teritorijos. Atjungti geležinkelio dujų cisterną nuo įžeminimo įtaiso galima tik išpylus dujas iš geležinkelio dujų cisternos ir užsukus akles ant geležinkelio dujų cisternos atvamzdžių.

56. Geležinkelio dujų cisternų su dujomis pastatymo prie išpylimo estakados, jų nustūmimo už DPS teritorijos ribų ir manevravimo geležinkelio aklikelyje darbus atlieka instruktuotas garvežio mašinistas, dalyvaujant DPS kvalifikuotiems darbuotojams.

57. Prieš išpilant dujas iš geležinkelio dujų cisternos turi būti patikrinta:

57.1. ar geležinkelio dujų cisterna tvarkinga, ar dujų kiekis ir sudėtis atitinka nurodytus geležinkelio važtaraščiuose, tiekėjo išduotuose dujų kokybės pažymėjimuose;

57.2. ar nepažeistos angos gaubto, ventilių ir apsaugos vožtuvų plombos;

57.3. ar nepažeistas geležinkelio dujų cisternos korpusas, uždaromieji įtaisai bei kontrolės ir matavimo priemonės;

57.4. ar geležinkelio dujų cisternoje nėra vandens;

57.5. ar nėra gumuoto audinio žarnos įtrūkimų ir kitų pažeidimų.

58. Prieš pilant dujas į rezervuarus turi būti patikrinta, ar užpildomame rezervuare yra pakankamas liekamasis dujų slėgis. Jei liekamasis dujų slėgis yra mažesnis kaip 0,5 bar ar nurodytas rezervuaro techniniuose dokumentuose, į rezervuarą pilti dujas draudžiama. Toks rezervuaras turi būti atjungtas nuo rezervuarų parko ir planine tvarka jam turi būti atliktas kontrolinis sandarumo bandymas.

59. Draudžiama dujas pilti į rezervuarus, jei:

59.1. juose ar jų elementuose yra įtrūkimų, išsipūtimų ar dujų nutekėjimas;

59.2. netvarkingi apsauginiai išmetimo vožtuvai;

59.3. netvarkingos kontrolės ir matavimo priemonės;

59.4. matomi įtrūkimai, deformacijos ar nusėdę antžeminių rezervuarų pamatai, vamzdynų atramos;

59.5. yra praėjęs rezervuaro techninės būklės patikrinimo terminas, patikros galiojimo laikas, nėra lentelės su rezervuaro identifikacijos kodu, didžiausiu leidžiamu slėgiu, kitų patikrinimų datomis ir įgaliotos įstaigos nustatytos formos ženklai.

60. Visi dujų išpylimo iš geležinkelio dujų cisternų metu ir vėliau nustatyti gedimai bei jų atsiradimo priežastys turi būti įrašytos į vadovo patvirtintos formos darbo žurnalą. Gedimai turi būti pašalinti. Tais atvejais, kai dėl gedimo gali sutrikti technologinio proceso valdymas, būtina imtis veiksmų, nustatytų įrenginių eksploatavimo instrukcijose.

61. Dujos iš geležinkelio dujų cisternų išpilamos šviesiu paros metu. Dujų išpylimas nakties metu galimas tik pakankamai apšvietus geležinkelio estakadas ir rezervuarų parką.

62. Perkūnijos metu pilti dujas iš geležinkelio dujų cisternų draudžiama. Prasidėjus perkūnijai, pylimas nutraukiamas.

63. Dujotiekio, jungiančio geležinkelio dujų cisternų išpylimo estakadą ir rezervuarų parką, sklendės atidaromos ir ventiliai atsukami lėtai, kad pilant dujas nesusidarytų hidraulinių smūgių ir statinių elektros krūvių.

64. Išpilant dujas iš geležinkelio dujų cisternų turi būti nuolat stebimas dujų slėgis ir lygis geležinkelio dujų cisterneje ir pildomajame rezervuare. Šių darbų metu būtina užtikrinti vizualų arba telefoninį ryšį tarp dujas išpilančių kvalifikuotų darbuotojų ir rezervuarų parką bei siurblynę ir (ar) kompresorinę prižiūrinčių kvalifikuotų darbuotojų. Dujų išpylimo metu draudžiama be priežiūros palikti geležinkelio dujų cisternas ir rezervuarus.

65. Maksimalus rezervuarų pripildymo lygis neturi viršyti 85 procentų tūrio, jei jų techniniuose dokumentuose nenustatyta kitaip.

66. Ištuštintose geležinkelio dujų cisternose liekamasis dujų slėgis turi būti ne mažesnis kaip 0,5 bar, jei techniniuose dokumentuose nenustatyta kitaip.

67. Pilant dujas į rezervuarus, draudžiama mažinti slėgį, išleidžiant dujinės fazės dujas į atmosferą.

68. Draudžiama atjungti gumuoto audinio žarnų antgalius, jei juose yra perteklinio slėgio.

69. Nutrūkus arba plyšus išpylimo žarnai, jungiančiai geležinkelio dujų cisterną su dujotiekiu, būtina nedelsiant išjungti siurblius, kompresorius ir imtis priemonių gedimams pašalinti.

70. Jei iš geležinkelio dujų cisternos nuteka dujos, ji turi būti išpilama ir grąžinama tiekėjui, DPS administracijai surašius geležinkelio dujų cisternos defekto aktą.

71. Arčiau kaip 40 m nuo išpylimo estakados draudžiama atlikti bet kokią geležinkelio dujų cisternos taisymą.

TREČIASIS SKIRSNIS AUTOMOBILINIŲ DUJŲ CISTERNŲ PILDYMAS

72. Automobilinės dujų cisternos dujomis pildomos per specialiai tam tikslui įrengtus stacionarius pildymo įrenginius.

73. Pildo automobilines dujų cisternas, automobilių varikliai išjungiami. Automobilių variklius galima įjungti tik atjungus žarnas ir uždarius pildymo antgalius aklėmis. Kai pildymui naudojamas automobilinės dujų cisternos siurblys, prieš pradėdant pildyti įjungiamas automobilinės dujų cisternos variklis.

74. Draudžiama į automobilines dujų cisternas pilti dujas, jei:

74.1. praėjęs automobilinės dujų cisternos periodinės techninės patikros terminas;

74.2. netvarkingi uždaramieji ir saugos įtaisai bei kontrolinės matavimo priemonės;

74.3. automobilinės dujų cisternos ir transporto priemonės ženklai neatitinka galiojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

74.4. automobilinė dujų cisterna neįžeminta;

74.5. nepateikiamas galiojantis transporto priemonės tinkamumo pervežti pavojingus krovinius patvirtinimo sertifikatas;

74.6. automobilinės dujų cisternos transporto priemonės vairuotojas neturi pavojingųjų krovinių vežimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka išduoto kvalifikacijos pažymėjimo;

74.7. pildymo vietoje nėra pirminių gaisro gesinimo priemonių.

75. Automobilines dujų cisternas pildo kvalifikuoti darbuotojai, dalyvaujant automobilinės dujų cisternos transporto priemonės vairuotojui.

76. Automobilinės dujų cisternos ir žarnos, kuriomis pilamos dujos, turi būti įžemintos, prijungiant jas prie specialiai tam įrengto įžeminimo kontūro. Atjungti automobilines dujų cisternas nuo įžeminimo kontūro galima tik baigus dujų pylimo darbus ir užsukus akles ant automobilinės dujų cisternos atvamzdžių.

77. Pripildžius automobilinę dujų cisterną dujomis, ant jos pildymo ir tuštinimo atvamzdžių turi būti sandariai užsukamos aklės, kurios turi būti apsaugotos nuo pašalinių asmenų atidarymo.

78. Pildymo metu pastebėjus dujų nutekėjimą iš automobilinės dujų cisternos, pildymo darbus būtina nutraukti, o automobilinę dujų cisterną nedelsiant pašalinti iš DPS teritorijos. Pildymą galima atnaujinti tik pašalinus gedimus, dėl kurių pildymo metu įvyko dujų nutekėjimas.

79. Perkūnijos metu draudžiama pilti dujas ir transporto priemonėms įvažiuoti į pavojingas DPS projekte pažymėtas teritorijos zonas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS DUJŲ BALIONŲ PILDYMAS

80. Dujų balionai pildomi DPS, DPP ar kitose dujų prekybos vietose per specialiai tam tikslui įrengtus stacionarius pildymo įrenginius, vadovaujantis dujų balionų pildymo technologinės instrukcijos reikalavimais. Pildyti dujų balionus iš automobilių dujų cisternų draudžiama. Atskirais atvejais, turint Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) išduotą leidimą, iš automobilių dujų cisternų galima pildyti dujų balionus, skirtus oro balionams.

81. Dujų balionui prijungti prie pildymo įrenginio leidžiama naudoti gumuoto audinio ne mažesniai kaip 20 bar darbiniam slėgiui skirtas žarnas, pagamintas iš atsparios dujų poveikiui medžiagos ir turinčias tai patvirtinančius ženklinius.

82. Skystosios dujų fazės slėgis dujotiekiuose, tiekiančiuose dujas dujų balionams pildyti, neturi būti didesnis už darbinį slėgį dujų balionuose ir neviršyti slėgio, nurodyto pildymo įrenginio techniniuose dokumentuose.

83. Užpildžius dujomis dujų balionus, jų užpildymą būtina patikrinti pasveriant kontrolinėmis ne žemesnės kaip III tikslumo klasės svarstyklėmis, atitinkančiomis Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 4-730 „Dėl Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento patvirtinimo“, reikalavimus. Prieš pradėdant sverti dujų balionus (prieš darbo pamainą), kontrolines svarstykles būtina patikrinti etaloniniu svorsčiu. Asmuo, atlikęs kontrolinių svarstyklių patikrinimą, tai užfiksuoja įmonės vadovo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

84. Dujų masė (vardinis dujų kiekis) užpildytame dujų balione turi būti: 1 kilogramas – 2,4 litrų talpos dujų balionuose, 2 kilogramai – 4,8 litrų talpos dujų balionuose, 3 kilogramai – 7,2 litrų talpos dujų balionuose, 5 kilogramai – 12 litrų talpos dujų balionuose, 11 kilogramų – 27 litrų talpos dujų balionuose, 19 kilogramų – 46 litrų talpos dujų balionuose, 21 kilogramas – 50 litrų talpos dujų balionuose ir 33 kilogramai – 79 litrų talpos dujų balionuose. Į dujų balioną pripildytų dujų masės nustatyta leidžiama paklaida Fasuočių prekių ir matavimo indų techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 4-594 „Dėl Fasuočių prekių ir matavimo indų techninio reglamento patvirtinimo“, ir Reikalavimų fasuotoms prekėms, nepatenkančioms į Fasuočių prekių ir matavimo indų techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 4-594 „Dėl Fasuočių prekių ir matavimo indų techninio reglamento patvirtinimo“, taikymo sritį, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. 4-477 „Dėl Reikalavimų fasuotoms prekėms, nepatenkančioms į Fasuočių prekių ir matavimo indų techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 4-594 „Dėl Fasuočių prekių ir matavimo indų techninio reglamento patvirtinimo“, taikymo sritį, aprašo patvirtinimo“. Dujų balione esančių dujų masės neigiama paklaida turi būti nurodyta specialioje prie dujų baliono Prekybos naftos produktais taisyklių nustatyta tvarka tvirtinamoje etiketėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

85. Pripildytų dujų balionų ventilių, jų srieginių jungčių, riebokšlių sandarumas turi būti patikrinamas muilo emulsija arba dujų nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais. Pripildyto dujų baliono ventilio antgalis turi būti uždaromas akle. Ventilio riebokšlio sandarumas tikrinamas esant užsuktai ventilio aklei ir puse apsisukimo atsuktam ventiliui. Patikrinimas turi būti vykdomas dujų pilstymo vietoje esant teigiamai oro temperatūrai.

86. Esant nesandariai dujų baliono ventilio srieginei jungčiai, riebokšliui ar nesandariai užsisukant ventiliui, dujos iš dujų baliono turi būti nedelsiant išpilamos į specialiai tam skirtas talpyklas.

87. Užpildyti dujų balionai turi būti registruojami dujų balionų pildymo registracijos žurnale, kuriame nurodoma pildymo data, dujų baliono numeris, pagaminimo data (metai, mėnuo), atliktos paskutinės periodinės techninės patikros data (metai, mėnuo), pildžiusio asmens parašas (pildant dujų balionus konvejeriniu būdu – pamainos vadovo parašas). Dujų balionų pildymo registracijos žurnalas rengiamas, pildomas ir saugomas elektronine forma ir turi būti fiksuojama duomenų tvarkymo veiksmų istorija. Užpildytas dujų balionas dujų balioną pildančio juridinio asmens ir dujų balioną parduodančio juridinio asmens turi būti paženklintas atskiriomis specialiomis etiketėmis, išskyrus atvejus kai dujų balioną pildo ir parduoda tas pats juridinis asmuo (tada žymima viena etikete). Ūkio subjektai privalo pažymėti, kurie dujų balionai yra skirti kitoms, ne komunalinėms buitinėms, reikmėms (pvz., autokeltuvams).

Punkto pakeitimai:

Nr. 1-196, 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

88. Dujų balionų skaičius dujų pildymo vietoje turi būti ne didesnis už tą, kurį pildymo įrenginiai gali pripildyti per valandą. Draudžiama sandėliuoti dujų balionus evakavimo perėjose.

89. Jei neišgaravusių dujų liekanų masė dujų balione sudaro daugiau kaip 2 procentus į dujų balioną leidžiamos pildyti dujų masės, prieš užpildant dujų balioną, liekanos turi būti išpilamos į specialiai tam skirtas talpyklas.

90. Pildyti dujų balionus draudžiama, jeigu:

90.1. pasibaigęs dujų baliono periodinės techninės patikros terminas;

90.2. ant dujų baliono nėra dujų baliono žymenų arba jie yra neįskaitomi;

90.3. neįskaitomas dujų baliono periodinę techninę patikrą atlikusios notifikuotosios įstaigos identifikavimo numeris ar ūkio subjekto, turinčio VEI išduotą atestatą, suteikiantį teisę atlikti dujų balionų remonto ir bandymo darbus (toliau – Atestato turėtojas) identifikavimo numeris;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. 1-196, 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

90.4. sugedęs ventilis;

90.5. pažeistas dujų baliono korpusas;

90.6. pažeistas dujų baliono padas (persikreipęs, nestabiliai stovintis);

90.7. ant dujų baliono nėra ženklavimo užrašų;

90.8. neišgaravusių dujų liekanų masė dujų balione sudaro daugiau kaip 2 procentus į dujų balioną leidžiamos pildyti dujų masės;

90.9. dujų balione nėra liekamojo dujų slėgio, išskyrus pirmą kartą užpildomus dujų balionus po jų periodinės techninės patikros ir naujus dujų balionus;

90.10. dujų balionas (jo ventilis) neturi apsauginių įtaisų, neleidžiančių dujų slėgiui dujų balione pakilti virš leistino.

91. Jei nustatoma dujų balionų neleistinų defektų ar dujų balionuose nėra liekamojo dujų slėgio, arba praėjęs dujų balionų periodinės techninės patikros terminas, jie turi būti taisomi ir atliekama jų neeilinė techninė patikra. Jeigu dujų balionų sutaisyti negalima, jie turi būti padaromi netinkamais naudoti Lietuvos standarto LST EN 1803 „Gabenamieji dujų balionai. Virintinių anglinio plieno dujų balionų periodinė kontrolė ir bandymai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1803) nustatyta tvarka ir informacija apie jų utilizavimą įrašoma į dujų

balionų techninės patikros registracijos žurnalą.

Punkto pakeitimai:

Nr. 1-196, 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

92. Pripildyti dujų balionai turi būti sandėliuojami po stogu, apsaugančiu nuo kritulių ir saulės spindulių.

93. Nustačius dujų baliono gedimą, dujų balionas turi būti gražinamas į jį pripildžiusią DPS ar DPP. Jei dujų baliono gedimas toks, kad jo neįmanoma saugiai transportuoti, prieš dujų balioną vežant į DPS ar DPP dujos iš dujų baliono turi būti išleidžiamos (laikantis saugaus 40 m atstumo nuo atviros ugnies židinių, rūšių, šulinių ir duobių).

94. Aukštesniuose kaip 2 aukštų daugiabučiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose įrengti, keisti ir eksploatuoti dujų balionus draudžiama.

PENKTASIS SKIRSNIS KOMPRESORIŲ IR SIURBLIŲ EKSPLOATAVIMAS

95. Kompresoriai ir siurbliai turi būti eksploatuojami, vadovaujantis jų gamintojų techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

96. Kompresorių ir siurblių paleidimas, stabdymas, perjungimas ir darbo reguliavimas atliekami, vadovaujantis eksploatavimo instrukcijomis, parengtomis pagal kompresorių ir siurblių gamintojo rekomendacijas.

97. Kompresorių ir siurblių įsiurbimo ir slėginių linijų dujų slėgis turi būti toks, koks nurodytas jų techniniuose dokumentuose.

98. Kompresorių ir siurblių pleištiniai diržai, perdavimo pavaros turi būti apsaugotos nuo tepalo, vandens ir kitų veiksnių, galinčių turėti neigiamos įtakos jų stiprumui ir perdavimo jėgai, taip pat elektriniam laidumui.

99. Judamosios siurblių ir kompresorių dalys turi turėti gaubtus. Draudžiama eksploatuoti kompresorius ir siurblius su nuimtais nuo judančių dalių gaubtais.

100. Kompresoriai ir siurbliai privalo turėti tvarkingas kontrolės ir matavimo priemones. Jei šios priemonės netvarkingos ar jų nėra, kompresorius ir siurblius naudoti draudžiama.

101. Darbo metu oro temperatūra siurblių ir kompresorių patalpoje turi būti ne žemesnė negu nustatyta siurblinės ir kompresorinės įrenginių techniniuose dokumentuose.

102. Kompresoriai ir siurbliai turi būti sustabdomi šiais atvejais:

102.1. atsiradus dujų nuotėkiui arba sugedus siurblių ir kompresorių uždaromiesiems saugos įtaisams;

102.2. atsiradus vibracijai, šalutiniam triukšmui, bildesiams;

102.3. sugedus guoliams ir riebokšliams;

102.4. tepalo ar šaldymo skysčio parametrams viršijus leistinas ribas;

102.5. sugedus elektros pavaroms, paleidimo, automatikos įtaisams, kontrolės priemonėms;

102.6. atsiradus gedimų movų jungtyse, pleištinuose diržuose ir jų aptvaruose;

102.7. virš leistinų ribų padidėjus ar sumažėjus dujų slėgiui įsiurbimo ar slėginiame vamzdyje;

102.8. kitais atvejais, nustatytais kompresorių ir siurblių techniniuose dokumentuose.

103. Draudžiama:

103.1. veikiančius kompresorius ir siurblius palikti be nuolatinės priežiūros, jeigu nėra arba neveikia saugumo, blokavimo automatika;

103.2. šalinti dujų nuotėkius nesustabdytuose siurblinės ir kompresorinės technologiniuose įrenginiuose;

103.3. kompresorius ir siurblius eksploatuoti išjungus arba sugedus jų saugos ar valdymo automatikai, avariniam patalpų vėdinimui, taip pat patalpų ištraukiamųjų vėdinimo sistemų blokuotei. Būtiniais atvejais, susijusiais su laikinu kompresorių ir siurblių kai kurių apsaugų išjungimu, turi būti užtikrinama nuolatinė parametro, kurio apsauga išjungta, taip pat viso agregato kontrolė.

104. Kompresorių ir siurblių veikimo parametrus, veikimo valandų skaičių ir pastebėtus gedimus nuolatinę siurblynės ir kompresorinės priežiūrą atliekantis personalas registruoja kompresorių ir siurblių eksploatavimo žurnale.

105. Siurblynės ir kompresorinės patalpoje negalima laikyti tepalų daugiau kaip vienos paros reikmėms. Tepalai ir valymo medžiagos turi būti laikomos uždaroje, lengvai nešiojamoje metalinėje talpykloje. Panaudoti tepalai renkami į metalinę uždara talpyklą, kuri iki utilizavimo turi būti laikoma specialiai tam skirtoje vietoje (ne kompresorinės ir siurblynės patalpoje).

106. Siurblių ir kompresorių patalpoje, atliekant darbus dujų aplinkoje, kompresoriai ir siurbLIAI turi būti sustabdyti.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS DPS IR DPP TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

107. DPS ir DPP techninę priežiūrą sudaro:

107.1. nuolatinė įrenginių priežiūra jiems veikiant;

107.2. įrenginių techninė patikra;

107.3. įrenginių taisymas.

108. Nuolatinę veikiančių DPS ir DPP priežiūrą kiekvienos pamainos metu atlieka jų personalas, vadovaudamasis darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijomis, darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo instrukcijomis bei pareiginiiais nuostatais.

109. Prieš veikimo pradžią ir kiekvienos pamainos darbo metu turi būti apžiūrima ir patikrinama DPS ir DPP įranga, rezervuarų, antžeminių vamzdynų ir jų atramų, uždaramųjų ir saugos įtaisų, sriegių, flanšų ir riebokšlių jungčių būklė, patikrinamas dujų lygis rezervuaruose. Įranga, vamzdynai, uždaramieji įtaisai turi būti sandarūs. Jungčių sandarumas tikrinamas, esant darbiniam slėgiui, muilo emulsija arba dujų nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais. Nustatyti dujų nutekėjimai turi būti šalinami, o įrenginių gedimai likviduojami.

110. Kiekvieną pamainą atliekant kompresorių ir siurblių techninę priežiūrą būtina:

110.1. apžiūrėti visus siurblynės ir kompresorinės dujotiekus, įrenginius ir jų sudėtines dalis, įsitikinti, ar nėra gedimų, dujų nutekėjimo;

110.2. patikrinti, ar nėra šalutinio triukšmo, vibracijos, kokia guolių, šaldymo sistemos aušinimo skysčio, tepalo temperatūra, kokybė, lygis ir slėgis;

110.3. patikrinti, ar veikia kompresorių ir siurblių saugos ir valdymo automatika;

110.4. atlikti kitus kompresorių ir siurblių eksploatavimo instrukcijoje nustatytus darbus.

111. Apsauginiai išmetamieji vožtuvai turi atsidaryti slėgiui padidėjus daugiau kaip 15 procentų darbinio slėgio.

112. Sugedus apsauginiams išmetamiesiems vožtuvams, uždaramiesiems įtaisams, kontrolės ir matavimo priemonėms, eksploatuoti įrenginius ir vamzdynus draudžiama.

113. Jeigu atliekant įrenginių techninę priežiūrą aptinkama gedimų, kurių pašalinti iš karto neįmanoma, tokius įrenginius, jų sudedamąsias dalis ar įtaisus būtina išjungti, vadovaujantis jų eksploatavimo instrukcijomis.

114. Pašalinus gedimus įrenginiai vėl įjungiami tik leidus už įrenginių eksploatavimą atsakingam kvalifikuotam darbuotojui.

115. DPS ir DPP techninė patikra turi būti atliekama tokiu periodiškumu:

115.1. vieną kartą per mėnesį:

115.1.1. apžiūrint patikrinamas antžeminių dujotiekų sandarumas;

115.1.2. patikrinamas saugos įtaisų veikimas, uždaramųjų įtaisų, jungčių sandarumas ir tvarkingumas;

115.1.3. išoriškai apžiūrimi rezervuarai;

115.1.4. patikrinama antžeminių rezervuarų, dujotiekų antikorozinės dangos būklė;

115.1.5. patikrinamas filtrų užterštumas, jei reikia, jie išvalomi;

115.1.6. prapučiami manometru, slėgio reguliatorių, saugos įtaisų ir kt. impulsiniai vamzdeliai;

115.1.7. patikrinama slėgio reguliatorių, saugos įtaisų techninė būklė, suderinami jų veikimo parametrai;

115.2. vieną kartą per šešis mėnesius:

115.2.1. išbandomos dujų pripildymo ir išpylimo žarnos;

115.2.2. patikrinami ir sureguliuojami apsauginiai vožtuvai;

115.3. vieną kartą per metus:

115.3.1. patikrinami dujų balionų pripildymo įrenginiai;

115.3.2. išardomi ir išvalomi reguliatoriai, saugos įtaisai;

115.3.3. patikrinamas vožtuvų prigludimo prie lizdo, membranų sandarumas, paslankumas;

115.3.4. tepamos besitrinančios įrenginių dalys, sutvarkomi riebokšliai;

115.3.5. patikrinamas neardomųjų konstrukcijų mazgų tvirtinimas;

115.3.6. išmatuojamos kabelių bei laidų izoliacijos ir įžeminimo kontūrų varžos;

115.3.7. patikrinama antžeminių dujotiekių antikorozinės dangos ir tvirtinimų būklė, ar tvarkingi ir sandarūs uždaramieji įtaisai bei jungtys, ar dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai;

115.3.8. vadovaujantis darbų dujų aplinkoje reikalavimais, atliekami kiti įrenginių taisymo bei gedimų šalinimo darbai.

115.4. apsauginių vožtuvų ir saugos įtaisų techninė patikra ir reguliavimas negali būti atliekamas tuo metu, kai įrenginys yra veikiantis.

116. DPS ir DPP esantys slėginiai indai techniškai prižiūrimi, vadovaujantis slėginių indų naudojimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

117. Rezervuarų izoliacijos techninė būklė tikrinama kas 4 metai rezervuarų vidaus ir išorinės apžiūros metu.

118. Pastatų ir įrenginių žaibosaugos ir statinio elektros krūvio įžeminimo įrenginių varžos turi būti tikrinamos ne rečiau kaip kartą per metus.

119. Siurblių ir kompresorių taisymo terminai ir apimtis turi būti nustatomi vadovaujantis techniniais dokumentais, taip pat atsižvelgiant į techninės priežiūros metu nustatytus defektus. Taisymas atliekamas pagal vadovo patvirtintą planą.

120. Prieš atliekant techninę patikrą ir taisymą, rezervuarai nuo vamzdynų ir kitų įrenginių turi būti atjungti aklėmis. Aklėmis turi būti atjungti ir dujotiekiai ar atskiri jo ruožai, jeigu dujotiekio taisymo metu atliekami dujotiekio suvirinimo ar pjovimo darbai.

121. Aklės turi atitikti didžiausią dujų slėgį dujotiekyje, turėti auseles, išsikišusias už flanšų ribų. Ant auselių turi būti ženklas, rodantis dujų slėgį ir vamzdžio skersmenį.

122. Ardyti rezervuarų, dujų balionų uždaramuosius įrenginius, vamzdynų jungtis ir uždaramuosius įtaisus, nesumažinus slėgio iki atmosferinio, draudžiama.

123. Pakeitus ar papildžius riebokšlius, pakeitus tarpines, įdėjus ar išėmus akles, veikiant įrenginiams pašalinus dujų nuotėkius, būtina patikrinti dujotiekio sandarumą muilo emulsija arba dujų nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais.

124. Veikiančiuose dujotiekiuose keičiant ar tvarkant uždaramųjų įtaisų riebokšlius, turi būti naudojami specialūs įtaisai, neleidžiantys išsiveržti dujoms, o dujų slėgis kiek galima sumažinamas.

125. Rezervuarų, automobilinių dujų cisternų, dujų balionų valymo atliekos turi būti drėkinamos ir išvežamos iš DPS ir DPP į pavojingų medžiagų tvarkymo vietas.

126. Rezervuarams, automobilinėms dujų cisternoms ir dujų balionams plauti panaudotas vanduo į kanalizaciją išleidžiamas tik išvalius iš jo dujas arba išvežamas į pavojingų atliekų tvarkymo vietas.

SEPTINTASIS SKIRSNIS VĖDINIMO SISTEMŲ EKSPLOATAVIMAS

127. Vėdinimo sistemos turi būti eksploatuojamos vadovaujantis vėdinimo sistemų gamintojo nurodymais ir rekomendacijomis ir jų pagrindu sudarytomis vėdinimo sistemų eksploatavimo instrukcijomis.

128. Kiekviena vėdinimo sistema turi būti pažymėta atskiru numeriu arba sutartiniu ženklu ant ventiliatoriaus korpuso ar ortakio prie pat ventiliatoriaus (iš žymėjimo turi būti aišku, ar tai oro tiekimo, ar šalinimo sistema, pvz.: OT-1; OT-2; OŠ-1; OŠ-2). Žymėjimas turi atitikti žymėjamą vėdinimo sistemų eksploatavimo instrukcijos schemoje.

129. Kiekviena vėdinimo sistema turi turėti techninį pasą, kurio formą ir pildymo tvarką nustato vadovas. Vėdinimo sistemos techniniame pase turi būti:

129.1. pagrindinės vėdinimo sistemos charakteristikos bei jos įrenginių techninės charakteristikos;

129.2. vėdinimo sistemos technologinė schema su ortakių skersmenimis, uždarymo ir valdymo įtaisais, kompensatoriais, apsauginiais įtaisais, ugnies užtvaramis, drenažo įtaisais, atbuliniais vožtuvais, kontrolės ir matavimo priemonėmis ir kitais įtaisais;

129.3. vėdinimo sistemos paleidimo ir derinimo darbų aktai;

129.4. vėdinimo sistemos įrenginių pasai, vėdinimo sistemos gamintojo techniniai dokumentai;

129.5. duomenys apie atliktus vėdinimo sistemos taisymo darbus, vėdinimo sistemos įrenginių bei įtaisų pakeitimus;

129.6. vėdinimo sistemos techninės priežiūros darbų bei išaiškintų gedimų ir jų pašalinimo registracijos žurnalas.

130. Vėdinimo sistemos metaliniai ortakiai turi būti įžeminti. Jei vėdinimo sistemos metaliniuose ortakiuose yra lanksčių (elektrai nelaidžių) ortakių intarpų, tarpinių, metalinės ortakių dalys tarpusavyje turi būti sujungtos įžeminimo laidininkais.

131. DPS ir DPP A_{sg} kategorijos sprogimo ir gaisro atžvilgiu gamybos ir sandėliavimo patalpose turi būti įrengta avarinė dujų signalizacija. Dujų davikliai, jų skaičius ir išdėstymo vietos turi būti numatytos avarinės dujų signalizacijos projekte. Avarinis vėdinimas ir avarinė signalizacija turi įsijungti gamybos ir sandėliavimo patalpos ore degių dujų kiekiui pasiekus 20 procentų žemutinės dujų sprogimo ribos, siurblinės ir kompresorinės patalpoje – 15 procentų. Padidėjus dujų kiekiui siurblinės ir kompresorinės patalpos ore daugiau kaip 20 procentų žemutinės dujų sprogimo ribos, siurblių ir kompresorių veikimas turi būti nutrauktas automatiškai (jeigu yra įrengta reikiama automatikos sistema) arba tai turi atlikti prižiūrintis personalas rankiniu būdu.

132. Vėdinimo sistemų kameros turi būti sandarios, visą laiką uždarytos ir užrakintos.

133. Draudžiama:

133.1. atlikti bet kokius taisymo ar reguliavimo darbus patalpų oro šalinimo ar tiekimo sistemose, kai tose patalpose, iš kurių šalinamas ar į kurias tiekiamas oras, vyksta technologiniai procesai;

133.2. dirbti patalpose įsijungus avarinei signalizacijai ir vėdinimui. Tokiu atveju turi būti nedelsiant nustatyta dujų nutekėjimo vieta, priežastis ir lokalizuotas dujų nutekėjimas;

133.3. atlikti darbus, kurių metu išsiskiria dujų garai ar užteršiamas oras, vietose, iš kurių oro tiekimo sistema ima orą;

133.4. laikyti medžiagas ir kitus daiktus vėdinimo sistemų kameroje;

133.5. pašalinams asmenims įeiti į vėdinimo sistemų kameras;

133.6. vėdinimo sistemos remonto metu keisti vėdinimo sistemos įrenginius kitais įrenginiais, neatitinkančiais vėdinimo sistemos projekte nustatytų reikalavimų.

134. Vėdinimo sistemos techninę priežiūrą sudaro vėdinimo sistemos įrenginių kasdieninė apžiūra, techninė patikra ir taisymas.

135. Prieš kiekvienos pamainos darbų pradžią turi būti patikrinta vėdinimo sistemos įrenginių būklė, avarinio vėdinimo bei darbo zonų avarinio užterštumo dujomis avarinės signalizacijos funkcionavimas. Vėdinimo sistemos turi būti įjungiamos 15 min. iki darbo pradžios: iš pradžių – oro šalinimo sistema, paskui – oro tiekimo sistema.

136. Vėdinimo sistemų techninė patikra atliekama tokiais terminais:

136.1. vieną kartą per metus patikrinama ar:

136.1.1. nėra ventiliatorių šalutinių ūžesių ir vibracijos;

136.1.2. tvarkinga besisukančių detalių apsauga;

136.1.3. hermetiškos ortakių jungtys;

136.1.4. nėra šilumos nuotėkių kaloriferiuose ir vamzdynuose;

136.1.5. tvarkinga šilumos tiekimo vamzdynų izoliacija;

136.1.6. teisingi įrašai ant reguliavimo įtaisų (užsklandų);

136.1.7. įsijungia avarinė vėdinimo sistema į patalpas patekus dujų;

136.1.8. tvarkingi ugnies ir atbuliniai vožtuvai.

136.2. vieną kartą per 3 metus turi būti patikrinamas vėdinimo sistemų efektyvumas.

Vėdinimo sistemų efektyvumas taip pat turi būti tikrinamas atlikus vėdinimo sistemų taisymą, jų rekonstrukciją arba patalpų rekonstrukciją.

137. Atlikus vėdinimo sistemos techninės patikros darbus, turi būti surašomas vėdinimo sistemų techninės patikros aktas.

138. Patikrinus vėdinimo sistemų efektyvumą, turi būti sudaryta atliktų darbų ataskaita, kurioje pateikiamos išvados dėl vėdinimo sistemų efektyvumo, tinkamumo naudoti, nurodomi vėdinimo sistemų eksploatavimo režimai bei kiti duomenys ir visa tai pažymima vėdinimo sistemų techniniame pase.

139. Suremontuotas vėdinimo sistemas galima pradėti eksploatuoti tik gavus už vėdinimo sistemų eksploatavimą atsakingo asmens raštišką leidimą.

140. Duomenys apie atliktus vėdinimo sistemų taisymo darbus įrašomi vėdinimo sistemų techniniame pase.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

AUTOMATIKOS IR SIGNALIZACIJOS SISTEMŲ BEI KONTROLĖS IR MATAVIMO PRIEMONIŲ EKSPLOATAVIMAS

141. Automatikos ir signalizacijos sistemos, jų sudedamosios dalys bei kontrolės ir matavimo priemonės DPS ir DPP eksploatuojamos pagal gamintojų rekomendacijas arba kitus teisės aktus.

142. Saugos, blokavimo, reguliavimo automatikos ir signalizacijos sistemų veikimas turi būti tikrinamas pagal gamintojo rekomendacijas, parengtas darbų technologijos instrukcijas arba pagal teisės aktus. Saugos, blokavimo, reguliavimo automatikos ir signalizacijos sistemų veikimo ribos turi atitikti gamintojo arba teisės aktų nustatytus parametrus, nurodytus automatikos sistemą derinusio juridinio asmens ataskaitoje ir garantuojančius patikimą ir saugų sistemos veikimą.

143. Matavimo priemonėms, kurios naudojamos teisinio metrologinio reglamentavimo srityse, taikomos matavimo priemonių teisinio metrologinio patvirtinimo procedūros. Šioms matavimo priemonėms Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 1 d įsakymu Nr. 4-523 „Dėl Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių patikrų sąrašo patvirtinimo“ nustatytais terminais turi būti atliekamos metrologinės patikros. Šių matavimo priemonių sąrašus sudaro ir patvirtina automatikos ir signalizacijos sistemą eksploatuojančios juridinio asmens vadovas. Teisinei metrologijai nepriskirtoms matavimo priemonėms taikomi jų gamintojų nustatyti reikalavimai, o jų rodomų dydžių verčių patikimumas užtikrinamas kalibravimo procedūra.

144. Už automatikos ir signalizacijos sistemų bei kontrolės ir matavimo priemonių eksploatavimą atsako vadovas.

145. Draudžiama naudoti:

145.1. sugedusias kontrolės ir matavimo priemones;

145.2. kontrolės ir matavimo priemones, kurių metrologinės patikros terminas pasibaigęs arba kurios neturi ženklų, patvirtinančių, kad buvo atlikta jų metrologinė patikra, ar yra mechaniškai pažeistos;

145.3. įrenginius esant netvarkingoms arba išjungtomis kontrolės ir matavimo priemonėms bei automatikos ir signalizacijos sistemoms.

146. Ant rodmeninių kontrolės ir matavimo priemonių korpuso ar skalės (arba pritvirtintos plokštelės) turi būti žyma, rodanti didžiausiąją darbinę matuojamo dydžio vertę. Šias žymas daryti ant kontrolės ir matavimo priemonių stiklų draudžiama.

147. Ne ilgiau kaip vienos darbo pamainos laikotarpiui atjungti kontrolės ir matavimo priemonės ar automatikos ir signalizacijos sistemas gali leisti tikrai DPS ar DPP vadovas, vadovaudamasis DPS bei DPP eksploatavimo instrukcijomis, kuriose turi būti nustatyta, kokių papildomų saugos priemonių turi būti imamasi, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas įrenginių veikimas. Apie kontrolės ir matavimo priemonių ar automatikos ir signalizacijos sistemų atjungimą DPS ar DPP vadovas įrašo automatikos ir signalizacijos sistemų priežiūros ir taisymo žurnale.

148. Sugedus patalpų dujų signalizatoriui, dujų koncentraciją patalpose būtina tikrinti ne rečiau kaip kas dvi valandas šiam tikslui skirtais dujų analizatoriais ir patikros rezultatus įrašyti į automatikos ir signalizacijos sistemų priežiūros ir taisymo žurnalą.

149. Patalpų dujų signalizatoriai, veikiantys nesuspausto oro principu, privalo būti įjungti visą parą, o avarinė ir šviesos signalizacija turi būti įvesta į budinčiojo DPS ar DPP personalo patalpas.

150. DPS ir DPP automatikos ir signalizacijos sistemų bei kontrolės ir matavimo priemonių techninė patikra atliekama šių įrenginių eksploatavimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

151. Rodmeninių manometrų rodyklės grįžimas į nulinę padėtį DPS, DPP ir juridiniuose asmenyse, naudojančiuose dujas, turi būti tikrinamas vieną kartą per pamainą, o rezervuaruose, dujų balionų įrenginiuose bei dujų slėgio redukavimo įrenginiuose – techninės patikros metu.

152. *Neteko galios nuo 2018-11-01*

Punkto naikinimas:

Nr. 1-196, 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

153. Dujų signalizatoriai turi būti tikrinami specialiai tam paruoštais dujų mišiniais. Draudžiama tikrinti dujų signalizatorius į patalpas prileidžiant dujų.

154. Paimamos taisymui ar patikrai atlikti kontrolės ir matavimo priemonės turi būti pakeičiamos tapačiomis.

IV SKYRIUS REZERVUARŲ ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS REZERVUARŲ PILDYMAS

155. Rezervuarai iš automobilinių dujų cisternų pildomi savitaka arba naudojant automobilinės dujų cisternos siurblių tik šviesiuoju paros metu. Rezervuarus pildyti tamsiuoju paros metu galima tik esant pakankamam rezervuarų ir stovėjimo vietos apšvietimui.

156. Automobilinės dujų cisternos stovėjimo vieta dujoms išpilti į rezervuarus turi būti pažymėta rezervuarų technologinėje schemoje ir turi būti parinkta taip, kad prireikus automobilinę dujų cisterną galima būtų skubiai pašalinti iš rezervuarų teritorijos.

157. Automobilinei dujų cisternai įžeminti turi būti naudojamas suprojektuotas ir pagal projektą įrengtas įžeminimo kontūras.

158. Rezervuarų slėgio reguliavimo, saugos įtaisai ir kontrolės matavimo priemonės nuo atmosferos kritulių turi būti apsaugotos užrakinamaisiais gaubtais.

159. Antžeminiai rezervuarai turi būti nudažyti šviesia spalva, kad neįkaistų nuo saulės.

160. Dujos iš automobilinių dujų cisternų į rezervuarus išpilamos, vadovaujantis technologine instrukcija ir dujų aplinkoje atliekamų darbų saugą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

161. Išpilant dujas iš automobilinės dujų cisternos į rezervuarus turi būti atliekami šie veiksmai:

161.1. Automobilinė dujų cisterna pastatoma į išpylimo aikštelę, išjungiamas automobilinės dujų cisternos transporto priemonės variklis, ratų atsparomis užblokuojami ratai ir automobilinė dujų cisterna įžeminama.

161.2. Išoriškai apžiūrimi rezervuarai ir automobilinė dujų cisterna bei patikrinama, ar tvarkingi dujų išpylimo ir pildymo įrenginiai, uždaromieji įtaisai, saugos įtaisai, žarnos, įžeminimai, paruoštos naudoti pirminės gaisro gesinimo priemonės.

161.3. Patikrinamas liekamasis dujų slėgis rezervuaruose. Jei liekamasis dujų slėgis rezervuaruose mažesnis kaip 0,5 bar ar už nurodytą rezervuarų techniniuose dokumentuose, į tokius rezervuarus pilti dujas draudžiama. Tokiu atveju jie turi būti atjungti nuo kitų rezervuarų ir planine tvarka jiems turi būti atliktas kontrolinis sandarumo bandymas.

161.4. Patikrinamas dujų kiekis rezervuaruose ir apskaičiuojama, kokį dujų kiekį galima įpilti į kiekvieną rezervuarą.

161.5. Iškabinami saugos ženklai bei užrašai, draudžiantys rūkyti ir naudoti atvirą ugnį.

161.6. Prie automobilinės dujų cisternos ir rezervuaro prijungiamos gumuoto audinio žarnos.

161.7. Lėtai atidaromi rezervuaro ir automobilinės dujų cisternos pildymo atvamzdžių uždaromieji įtaisai ir dujos išpilamos iš automobilinės dujų cisternos į rezervuarus. Kai dujoms išpilti naudojamas automobilinės dujų cisternos siurblys, prieš išpilant įjungiamas automobilinės dujų cisternos transporto priemonės variklis (ant automobilinės dujų cisternos išmetimo vamzdžio turi būti sumontuotas kibirkščių gesiklis).

162. Pripildžius rezervuarus turi būti:

162.1. uždaromi rezervuaro ir automobilinės dujų cisternos pildymo atvamzdžių uždaromieji įtaisai;

162.2. dujų likučiai iš žarnų supilami į rezervuarus ar saugiai išleidžiami į atmosferą, kaip nustatyta automobilinės dujų cisternos arba rezervuarų įrenginio techniniuose dokumentuose ir technologinėse instrukcijose. Dujų likučiai žarnose gali būti palikti tik tuo atveju, jeigu tai yra leistina pagal žarnų gamintojų techninius dokumentus;

162.3. atjungiamos pildymo žarnos, rezervuaro ir automobilinės dujų cisternos pildymo atvamzdžiai uždaromi aklėmis, atjungiamas automobilinės dujų cisternos įžeminimas;

162.4. nustatyta tvarka patikrinamas rezervuarų sandarumas;

162.5. automobilinės dujų cisternos pašalinamos iš rezervuarų aikštelės.

163. Draudžiama:

163.1. automobiliinei dujų cisternai įžeminti naudoti rezervuarus, dujotiekius ir kitos paskirties vamzdžius;

163.2. dujų išpylimo metu automobilinę dujų cisterną ir rezervuarų įrenginius palikti be priežiūros;

163.3. rezervuarų pildymo metu dujų išpylimo vietoje būti pašaliniam asmenims, transporto priemonėms;

163.4. išpilti dujas iš automobilinės dujų cisternos į rezervuarus:

163.4.1. esant netvarkingiems dujų išpylimo įrenginiams, uždaromiesiems įtaisams, saugos įtaisams, automobilinės dujų cisternos, gumuoto audinio žarnoms, įžeminimo įtaisams, pirminėms gaisro gesinimo priemonėms ar jų nesant;

163.4.2. perkūnijos metu;

163.4.3. esant dujų nuotėkiui;

163.4.4. jeigu yra pasibaigęs rezervuaro techninės patikros galiojimo laikas, nėra lentelės, kurioje nurodytas rezervuaro identifikacijos kodas, didžiausias leidžiamas slėgis, kitų patikrų datos ir įgalios įstaigos nustatytos formos ženklas;

163.5. pildyti daugiau kaip 85 procentus rezervuarų tūrio, jei kitaip nenustatyta techniniuose dokumentuose. Pripildžius daugiau kaip 85 procentus rezervuaro tūrio ar daugiau,

nei nurodyta techniniuose dokumentuose, dujų perteklius turi būti atsiurbiamas į automobilinę dujų cisterną pildymo darbų technologijos instrukcijoje nustatytu būdu.

164. Pripildžius rezervuarus turi būti atlikti Taisyklių 167 punkte nurodyti periodinės rezervuarų techninės apžiūros darbai.

ANTRASIS SKIRSNIS REZERVUARŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

165. Rezervuarų techninę priežiūrą sudaro rezervuarų įrenginių periodinė techninė apžiūra, techninė patikra ir taisymas.

166. Periodinė techninė apžiūra atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per 6 mėnesius.

167. Periodinės techninės apžiūros metu turi būti:

167.1. patikrinama:

167.1.1. uždaramųjų įtaisų ir jungčių sandarumas;

167.1.2. slėgio reguliatorių techninė būklė;

167.1.3. saugos įtaisų veikimas ir suregulavimas;

167.1.4. filtro užterštumas;

167.1.5. dujų lygis rezervuare;

167.1.6. garintuvų techninė būklė;

167.1.7. pirminių gaisro gesinimo priemonių, įspėjamųjų ir draudžiamųjų ženklų būklė ir komplektavimas;

167.1.8. antžeminių rezervuarų bei dujotiekių, apsauginių gaubtų, aptvarų antikorozinės dangos būklė;

167.2. prapučiami manometrų, slėgio reguliatorių, uždaramųjų vožtuvų ir kiti impulsiniai vamzdeliai.

168. Ne rečiau kaip vieną kartą per metus atliekamos techninės patikros metu turi būti:

168.1. atliekami Taisyklių 167 punkte nurodyti darbai;

168.2. išardomi ir išvalomi reguliatoriai;

168.3. patikrinamas vožtuvų prigludimas prie lizdo, membranų sandarumas bei paslankumas;

168.4. tepamos besitrinančios įrenginių dalys, sutvarkomi riebokšliai;

168.5. patikrinamas neardomųjų konstrukcijų mazgų tvirtinimas;

168.6. atliekami kiti darbai, nurodyti įrenginių techniniuose dokumentuose.

169. Iš rezervuarų tiekiamų dujų didžiausias darbo slėgis turi būti:

169.1. ne didesnis kaip 100 mbar, matuojant už slėgio reguliatoriaus, jeigu dujos tiekiamos į mažo slėgio skirstomuosius dujų tinklus;

169.2. didesnis kaip 100 mbar, bet ne didesnis kaip 2 bar, jeigu dujos yra tiekiamos į vidutinio slėgio II kategorijos dujų tinklus;

169.3. didesnis kaip 2 bar, bet ne didesnis kaip 5 bar, jeigu dujos tiekiamos į vidutinio slėgio I kategorijos skirstomuosius dujų tinklus;

169.4. didesnis kaip 5 bar, bet ne didesnis kaip 16 bar (ne didesnis kaip darbo slėgis rezervuare), jeigu dujos yra tiekiamos į didelio slėgio dujų tinklus arba atskirai stovinčius garintuvus.

170. Ištekamųjų dujų slėgis reguliuojamas pagal reikalingus dujų vartotojų dujų slėgio režimus. Išmetamieji ir uždaramieji apsauginiai vožtuvai, kuriuos pagal jų konstrukciją ir technines charakteristikas galima suderinti veikti buitiniams dujų prietaisams didžiausiuoju dujų slėgiu (ne didesniu kaip 50 mbar), suderinami veikti slėgiu, atitinkamai 1,15 ir 1,25 karto didesniu už didžiausiąjį darbo slėgį.

171. Prieš žiemos sezoną turi būti atliekamas garintuvų techninė patikra bei gamintojų techniniuose dokumentuose nurodyti darbai, taip pat išmatuojamos garintuvų, elektros kabelių, apsauginio įžeminimo įrenginių varžos.

172. Rezervuarai techniškai prižiūrimi, laikantis slėginius indus reglamentuojančių teisės aktų nustatytų reikalavimų.

V SKYRIUS SKIRSTOMŲJŲ DUJOTIEKIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

173. Skirstomųjų dujotiekių, įskaitant dujotiekių įvadus, techninę priežiūrą sudaro jų sandarumo tikrinimas, apžiūra ir techninė patikra.

174. Atliekant požeminių dujotiekių techninę patikrą Taisyklių 191 punkte nurodytu periodiškumu ir jų sandarumą tikrinant jautriais dujų ieškikliais Taisyklių 177 punkte nurodytu periodiškumu, požeminių dujotiekių apžiūra neatliekama.

175. Požeminio dujotiekio būklė turi būti tikrinama specialiais prietaisais ir nustatomas požeminio dujotiekio sandarumas bei izoliacijos vientisumas. Vamzdžių metalo būklė turi būti tikrinama visais atvejais, kai požeminis dujotiekis atkasamas izoliacijai taisyti ar dujų nuotėkiui šalinti.

176. Požeminių dujotiekių sandarumas tikrinamas jautriais dujų ieškikliais.

177. Požeminių dujotiekių sandarumo tikrinimo jautriais dujų ieškikliais periodiškumas turi būti ne retesnis kaip:

177.1. plieninių požeminių dujotiekių (išskyrus nurodytus Taisyklių 177.2 papunktyje) – vieną kartą per metus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

177.2. plieninių požeminių dujotiekių, kuriuose buvo nustatyta elektrocheminės korozijos židinių, ne mažiau kaip po 200 m dujotiekio ilgio visomis kryptimis nuo korozijos židinio (iki jų sutvarkymo – rekonstravimo) – du kartus per metus. Nustačius papildomus korozijos židinius atlikti sandarumo bandymą;

177.3. polietileninių požeminių dujotiekių – vieną kartą per 5 metus.

178. Požeminių plieninių mažo slėgio dujotiekių sandarumas taip pat gali būti tikrinamas bandant juos vamzdyne esančiomis dujomis, inertinėmis dujomis arba oru.

179. Dujotiekių apžiūrų periodiškumą ir darbų apimtį nustato vadovas, bet apžiūra turi vykti ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį.

180. Dujotiekių apžiūrų metu nustatyti dujotiekių trūkumai turi būti analizuojami ir vertinami atliekant jų techninę patikrą, taisymą bei rengiant taisymo darbų planus.

181. Apžiūrint požeminį dujotiekį, turi būti patikrinama:

181.1. pastatų rūšių ir požeminių komunikacijų šulinių užteršimas dujomis 15 m atstumu į abi puses nuo požeminio dujotiekio;

181.2. ar yra išorinių dujų nutekėjimo požymių (vasarą virš (šalia) požeminio dujotiekio pageltę ar išdžiūvę želdiniai, žiemą – parudavęs sniegas);

181.3. ar požeminiam dujotiekiiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus, ar požeminio dujotiekio apsaugos zonoje žemės darbai atliekami, laikantis specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų;

181.4. ar neauga, nesodinami medžiai požeminio dujotiekio apsaugos zonoje;

181.5. požeminio dujotiekio įtaisų tvarkingumas;

181.6. uždromųjų įtaisų, izoliuojančiųjų jungčių ir namų dujų slėgio reguliavimo įtaisų sandarumas;

181.7. požeminio dujotiekio išėjimo į žemės paviršių (dujotiekio vamzdžio ir apsauginio dėklo) būklė, dėklų sandarinimo būklė.

182. Apžiūrint požeminio dujotiekio įtaisus, turi būti:

182.1. patikrinamas požeminio dujotiekio įtaisų sandarumas;

182.2. patikrinama dujų koncentracija kontroliniuose vamzdeliuose;

182.3. patikrinama požeminio dujotiekio įtaisų apsauginių šulinėlių padėtis (ar nenusėdę, nepasislinkę ir pan.), šulinėliai išvalomi;

182.4. sutvarkomi ar pakeičiami putų plastiko amortizatoriai apsauginiuose šulinėliuose.

183. Jei požeminio dujotiekio apsaugos zonoje atliekami statybos ar žemės darbai, turi būti patikrinta:

183.1. ar statinys nuo požeminio dujotiekio vamzdinių ir įrenginių statomas leistiniais atstumais;

183.2. ar atliekant darbus nepažeistas požeminis dujotiekis, požeminio dujotiekio įtaisai bei jų izoliacija, ar jie neužkraunami statybinėmis medžiagomis ir mechanizmais;

183.3. požeminio dujotiekio sandarumas (pagal išorinius dujų nuotėkio požymius).

184. Apžiūrint antžeminį dujotiekį, turi būti tikrinama:

184.1. antžeminio dujotiekio antikorozinės dangos ir tvirtinimų būklė;

184.2. statinių, ant kurių įrengtas antžeminis dujotiekis, konstrukcijų būklė;

184.3. ar atliekant statybos ir taisymo darbus antžeminiam dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus;

184.4. antžeminio dujotiekio perėjimų per sienas, vamzdžių korozinė būklė, dėklų sandarinimo būklė;

184.5. ar antžeminis dujotiekis nenaudojamas kitoms komunikacijoms tvirtinti, įžeminti;

184.6. antžeminio dujotiekio sandarumas;

184.7. antžeminio dujotiekio uždaramųjų įtaisų, izoliuojančiųjų jungčių sandarumas bei tvarkingumas.

185. Dujotiekių apžiūros metu suradus dujų nuotėkį, apie tai turi būti pranešama avarinei tarnybai bei dujotiekio savininkui ir 50 m spinduliu nuo nuotėkio vietos dujų analizatoriumi patikrintas namų rūsių, pastatų pirmųjų aukštų ir požeminių statinių oras. Jei aptinkamas dujomis užterštas oras pastate, reikia perspėti jame esančius žmones, kad nesinaudotų atvira ugnimi ir elektriniais prietaisais, o aptikus dujomis užteršto oro rūsiuose, paraginti žmones išeiti iš patalpų į lauką.

186. Pastatų, esančių 15 m atstumu nuo požeminio dujotiekio, savininkai turi užtikrinti, kad būtų galima patikrinti, ar rūsių ir kitų įgilintų patalpų oras neužterštas dujomis.

187. Dujų nuotėkiai iš dujotiekių šalinami avarijų lokalizavimo planuose nustatyta tvarka. Aptikus pavojingą dujų koncentraciją pastatų rūsiuose, kolektoriuose, požeminėse perėjose, dujotiekiai nedelsiant turi būti atjungiami.

188. Apie numatomą dujų atjungimą dėl dujotiekio taisymo ir apie dujų tiekimo atnaujinimo laiką dujų vartotojai turi būti įspėti iš anksto.

189. Jei apžiūros metu nustatoma požeminių dujotiekių mechaninių pažeidimų, tai tokios požeminio dujotiekio vietos turi būti atkasamos ir fiziniiais kontrolės metodais tikrinamos pažeisto požeminio dujotiekio virutinės sandūros – po vieną artimiausią sandūrą į abi puses nuo pažeidimo vietos. Sandūroje aptikus defektų, atsiradusių pažeidus požeminį dujotiekį, reikia atidengti ir fiziniiais kontrolės metodais patikrinti kitas pažeisto požeminio dujotiekio sandūras – dar po vieną artimiausią sandūrą į abi puses nuo pažeistos vietos. Pažeistas požeminio dujotiekio ruožas išpjaunamas ir pakeičiamas nauju.

190. Nustatant dujotiekio techninės patikros periodiškumą, turi būti atsižvelgta į dujotiekio eksploataavimo trukmę, vamzdžio medžiagą, dujų slėgį, grunto korozinį aktyvumą, elektrocheminės korozijos poveikį.

191. Dujotiekių techninė patikra turi būti atliekama tokiu periodiškumu:

191.1. požeminių plieninių dujotiekių – du kartus per metus;

191.2. antžeminių dujotiekių – vieną kartą per metus;

191.3. požeminių polietileninių dujotiekių – vieną kartą per metus;

191.4. požeminio plieninio dujotiekio izoliacijos būklės patikra turi būti atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus;

191.5. požeminio plieninio dujotiekio vamzdžių metalo būklės patikra turi būti atliekama visais atvejais, kai dujotiekis atkasamas;

191.6. šulinių ir uždaramųjų įtaisų būklės patikra turi būti atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per metus;

- 191.7. kondensato rinktuvų patikra turi būti atliekama pagal vadovo patvirtintą planą. Prireikus kondensatas iš rinktuvų turi būti šalinamas;
- 191.8. dujų slėgio dujotiekyje tyrimas turi būti atliekamas prireikus;
- 191.9. požeminio polietileno dujotiekio indikacinio laido būklės patikra turi būti atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus;
- 191.10. elektrocheminės saugos nuo korozijos įrenginių priežiūra atliekama šių įrenginių naudojimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytu periodiškumu ir mastu.
192. Dujotiekių techninės patikros metu:
- 192.1. patikrinama:
- 192.1.1. išoriniai galimo dujų nutekėjimo požymiai;
- 192.1.2. požeminių ir antžeminių dujotiekio įtaisų tvarkingumas ir sandarumas;
- 192.1.3. uždaramųjų įtaisų, izoliuojančių jungčių ir namų dujų slėgio reguliavimo įtaisų sandarumas, dėklų padėtis ir jų sandarinimo būklė;
- 192.1.4. ar dujotiekiumi negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus, ar dujotiekio apsaugos zonoje neužsodinti medžiai, ar statybos, taisymo ir žemės darbai atliekami pagal nustatytus reikalavimus;
- 192.2. atnaujinami dujotiekio įrenginių žymėjimo ženklai, prireikus pakeičiami jų stovai, išvalomi apsauginiai šulinėliai (kapos), kondensato surinktuvų apsauginiuose šulinėliuose įrengiami arba (prireikus) atnaujinami putų plastiko amortizatoriai;
- 192.3. pašalinamas apsauginiuose šulinėliuose, sekliuose šuliniuose ir dujotiekio jungtyse pastebėtas dujų nuotėkis;
- 192.4. apsauginiai šulinėliai centruojami, paaukštinami ar pažeminami (be suvirinimo darbų);
- 192.5. atliekami kiti dujotiekio įrenginių taisymo darbai;
- 192.6. registruojami dujotiekio ir jo įrenginių pažeidimai, kurių negalima pašalinti techninės patikros metu, ir duomenys perduodami atitinkamoms dujotiekis eksploatuojančio juridinio asmens tarnyboms;
- 192.7. prižiūrimi dujotiekio įrenginių aptvarai: jie dažomi, nupjaunama žolė;
- 192.8. iš dujotiekio apsaugos zonos šalinami krūmai.
193. Plieninio dujotiekio izoliacijos būklė tikrinama specialiais prietaisais, kuriais nustatoma, ar nėra izoliacijos defektų, Taisyklių 191 punkte nurodytu periodiškumu.
194. Nustačius izoliacijos defektus, turi būti atkastas ne mažiau kaip 1,5 m ilgio plieninio dujotiekio ruožas (atkarpa) ir izoliacijos būklė patikrinama tam skirtais prietaisais bei apžiūrint.
195. Visose izoliacijos pažeidimų, naujų plieninių dujotiekių prijungimo, nupjovimo ir taisymo vietose turi būti patikrinama izoliacijos ir vamzdžių metalo paviršiaus būklė.
196. Atnaujinus plieninio dujotiekio izoliaciją, prieš užkasant plieninį dujotiekį, izoliacijos kokybė turi būti patikrinama tam skirtais prietaisais.
197. Požeminio dujotiekio šulinių ir juose sumontuotų uždaramųjų įtaisų būklė techniškai patikrinama pagal vadovo patvirtintus dujotiekio techninių patikrų planus, atliekant techninės patikros darbų technologijos instrukcijose nustatytus darbus. Techninės patikros turi būti atliekamos ne rečiau, kaip nurodyta Taisyklių 191 punkte.
198. Atliekant požeminio dujotiekio šulinių ir juose sumontuotų uždaramųjų įtaisų techninę patikrą, turi būti patikrinama ne šuliniuose sumontuotų požeminio dujotiekio uždaramųjų įtaisų vairaračių būklė.
199. Turi būti tikrinama, ar kondensato rinktuvuose nėra susikaupusio kondensato. Tikrinimo periodiškumą nustato dujotiekis eksploatuojantys juridiniai asmenys.
200. Susikaupęs kondensatas prireikus šalinamas.
201. Kondensatas turi būti šalinamas į sandarius indus ir utilizuojamas tam skirtose vietose.
202. Dujotiekiuose turi būti palaikomas dujotiekių projekte numatytas nominalus dujų slėgis. Techninės priežiūros metu nustačius dujotiekiuose nuolat esančias nepakankamo dujų slėgio atkarpas, zonas, rajonus, juose turi būti atliekamas dujų slėgio tyrimas.

203. Tiriant dujų slėgį dujotiekiuose, matuojamas faktiškas dujų slėgis esant didžiausiai apkrovai, galimai vienu metu visoje tikrinamo dujotiekio dalyje. Šiuos matavimus rekomenduojama atlikti žiemos periodu, didžiausio dujų suvartojimo valandomis.

204. Dujų slėgiui dujotiekiuose tirti naudojami rodmeninės arba telemechanikos įrangos matavimo priemonės, įrengtos dujų vartotojo dujotiekyje. Gali būti įrengiamos papildomos matavimo priemonės. Papildomų matavimo taškų kiekį ir jų įrengimo vietas nustato dujotiekiaus eksploatuojantis juridinis asmuo.

205. Dujų slėgio dujotiekyje tyrimas turi būti atliekamas pagal vadovo parengtas ir patvirtintas šių darbų atlikimo technologijos instrukcijas.

VI SKYRIUS

PASTATŲ ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMAS

206. Pastatų įrenginių eksploatavimą sudaro nuolatinė dujinių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų priežiūra jiems veikiant, įrenginių techninė priežiūra ir taisymas, taip pat dūmtraukių, dūmtakių ir vėdinimo kanalų periodinė patikra ir valymas. Buitiniai dujų prietaisai ir dujiniai įrenginiai eksploatuojami vadovaujantis jų gamintojų techniniais dokumentais.

207. Visi dujiniai įrenginiai turi turėti saugaus veikimo, kontrolės bei reguliavimo automatiką (išskyrus dujines virykles, jeigu automatika nenustatyta jų konstrukcijoje), kuri nustatyta jų techniniuose dokumentuose ir įrengimo projektuose. Saugaus veikimo automatika turi nedelsiant nutraukti dujų tiekimą užgesus liepsnai degikliuose, neleistinai sumažėjus traukai kūrykloje ar dūmtakyje, neleistinai padidėjus ar sumažėjus nustatytam dujų slėgiui prieš degiklius, nutrūkus oro tiekimui (katilams ir įrenginiams su priverstino oro tiekimo degikliais).

208. Buitiniai dujų prietaisai ir dujiniai įrenginiai turi būti įrengti laikantis šiuos įrenginius reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

209. Dūmtraukiai, dūmtakiai ir vėdinimo kanalai turi būti tikrinami ir valomi:

209.1. prieš paleidžiant dujas į jas deginančius prietaisus ir įrenginius;

209.2. sezoniškai veikiančių įrenginių ir prietaisų – prieš kiekvieną šildymo sezoną;

209.3. plytiniai – ne rečiau kaip kartą per ketvirtį;

209.4. keraminiai bei metaliniai (taip pat ir plytiniai su metaliniais įdėklais), taip pat dūmtakiai, pagaminti iš specialių kaitrai atsparaus betono blokų – ne rečiau kaip kartą per metus;

210. Tikrinimo rezultatai turi būti įforminami aktu.

211. Nuosavuose namuose ir butuose tikrinti ir valyti dūmtraukius, dūmtakius bei vėdinimo kanalus gali patys savininkai arba šiems darbams atlikti pagal sudarytas sutartis pakviestos kvalifikuotos tarnybos. Daugiabučius gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus eksploatuojantis juridiniai asmenys, tų namų ir pastatų savininkai dūmtraukių, dūmtakių ir vėdinimo kanalų pirminę ir periodinę patikrą ir valymą gali atlikti savo jėgomis, jeigu jie turi kvalifikuotus darbuotojus arba šiems darbams atlikti pagal sudarytas sutartis kviešti kvalifikuotas tarnybas.

212. Periodinės dūmtraukių, dūmtakių ir vėdinimo kanalų patikros metu nustatoma, ar jie neužteršti, sandarūs ir tinkamai atskirti vienas nuo kito, ar tvarkinga dūmtraukio viršūnė ir ar dūmtraukyje normali trauka. Trauka dūmtraukyje turi būti ne mažesnė, negu nurodyta dujinio įrenginio ar prietaiso techniniuose dokumentuose.

213. Už dūmtraukių, dūmtakių, vėdinimo kanalų techninę būklę atsako jų savininkas.

214. Draudžiama palikti veikiančius dujinius įrenginius be nuolatinės priežiūros, jei jie neturi gamykloje sukomplektuotos saugos ir reguliavimo automatikos, kuri užtikrina jų veikimą be nuolatinės prižiūrinčio personalo kontrolės. Kai dujiniai įrenginiai, įrengti II ar III kategorijos katilinėse, veikia be nuolatinės prižiūrinčio personalo kontrolės, tokių įrenginių veikimas turi būti kontroliuojamas iš dispečerinio pulto ar kvalifikuoto budinčio personalo, į kurio pareigas įeina visi darbai, susiję su šių įrenginių stabdymu, įjungimu ir jų technine priežiūra.

215. Prieš išardant uždaromuosius įtaisus, prieš taisant dujotiekiaus, dirbant dujinio įrenginio viduje, taip pat konservuojant dujinio įrenginio dujotiekiaus (po šildymo sezono ar kitais atvejais),

pirmuosius dujų tekėjimo kryptimi esančius uždaromuosius įtaisus reikia uždaryti ir įrengti už jų aklės, iš dujinio įrenginio dujotiekių išleisti dujas ir prapūsti juos oru arba inertinėmis dujomis.

216. Taisant dujinius įrenginius, jeigu jie yra išardomi ar paruošiami ne darbo sezonui, dujiniai įrenginiai turi būti atjungti nuo dujotiekių ir įrengtos aklės.

217. Gyvenamųjų ir kitų pastatų dujotiekių ir individualių dujų balionų įrenginių techninė patikra atliekama pastato savininko iniciatyva ir lėšomis. Šiems darbams atlikti pastato savininkas turi turėti sudarytą galiojančią sutartį su kvalifikuota tarnyba.

218. Dujotiekių techninė patikra atliekama tokiu periodiškumu:

218.1. gyvenamuosiuose pastatuose – ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus;

218.2. kituose pastatuose – ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

219. Techninės patikros metu atliekami darbai:

219.1. patikrinama pastatų dujotiekių ir uždaromųjų įtaisų techninė būklė, jeigu reikia, uždaromieji įtaisai išvalomi ir tepami;

219.2. išbandomas vidaus dujotiekio sandarumas. Bandymo ribos: nuo įvadinio čiaupo iki čiaupo prieš buitinių dujų prietaisą.

220. Dujinių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų techninė patikra atliekama jų gamintojo nustatytu periodiškumu bei apimtimi arba dujų vartotojo pageidavimu ir lėšomis taisant šiuos įrenginius ir prietaisus. Jų techninės patikros metu:

220.1. patikrinamas dujinių įrenginių sandarumas jautriais dujų koncentracijos nustatymo prietaisais ar kitais nustatytais būdais;

220.2. patikrinama patalpų, kuriuose įrengti dujiniai įrenginiai ir buitiniai dujų prietaisai, atitiktis normatyvinių dokumentų reikalavimams;

220.3. patikrinama degimo produktų šalinimo sistemos jungiamųjų vamzdžių, dūmtakių, dūmtraukių, vėdinimo kanalų techninė būklė, trauka dūmtraukyje ir vėdinimo kanale;

220.4. patikrinamas saugos ir dujų degimo reguliavimo automatikos veikimas;

220.5. jei reikia, pakeičiamos sugedusios ir susidėvėjusios dujinių įrenginių ar buitinių dujų prietaisų dalys;

220.6. išvalomi filtrai, degikliai, degtuvai;

220.7. atliekami kiti techninės patikros darbai, nustatyti dujinių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų gamintojo techniniuose dokumentuose.

221. Pastatuose (išskyrus gyvenamuosius pastatus) naudojamų dujinių įrenginių, kurių kiekvieno galingumas ne didesnis kaip 400 kW, o bendras – ne didesnis kaip 1,5 MW, techninę priežiūrą sudaro:

221.1. periodinė techninė priežiūra, atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius;

221.2. kasmetinė techninė patikra;

221.3. kontrolės ir matavimo priemonių, automatikos ir signalizacijos sistemų techninė patikra;

221.4. buitinių dujų prietaisų techninė patikra atliekama Taisyklių 218 punkte nurodytu periodiškumu ir mastu.

222. Dujinių įrenginių periodinės techninės apžiūros metu:

222.1. patikrinama:

222.1.1. ar veikia uždaromieji bei apsaugos išmetimo vožtuvai ir jų uždarymo sandarumas;

222.1.2. jungčių ir įtaisų sandarumas;

222.1.3. degiklių techninė būklė, veikimas;

222.1.4. filtro užterštumas (pagal slėgių skirtumą prieš ir už filtro);

222.1.5. slėgio reguliatorių ir apsaugos vožtuvų techninė būklė;

222.2. jeigu būtina, prapučiami manometrų, slėgio reguliatorių, uždaromųjų vožtuvų ir kt. impulsiniai vamzdeliai.

223. Dujinių įrenginių kasmetinės techninės patikros metu:

223.1. atliekami visi Taisyklių 222 punkte išvardyti darbai;

223.2. išardomi ir išvalomi reguliatoriai, apsaugos vožtuvai, filtrai;

- 223.3. patikrinamas vožtuvų prigludimas prie lizdo, membranų sandarumas bei paslankumas;
- 223.4. tepamos besitrinančios dalys, sutvarkomi riebokšliai;
- 223.5. pakeičiamos susidėvėjusios įrenginių dalys;
- 223.6. patikrinamas neardomųjų konstrukcijų mazgų tvirtinimas;
- 223.7. išardomi ir sutaisomi neužsidarantys ir netvarkingi uždaramieji įtaisai;
- 223.8. jeigu reikia, perdažomi vamzdynai ir įrenginiai;
- 223.9. išmatuojamos kabelių bei laidų izoliacijos ir įžeminimo kontūrų varžos.
224. Kontrolės ir matavimo priemonių, automatikos ir signalizacijos sistemų techninė patikra atliekama vadovaujantis šiuos įrenginius reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytu periodiškumu ir mastu.

VII SKYRIUS

DUJŲ NAUDOJIMAS ŪKIO REIKMĖMS

225. Naudoti dujas ūkio reikmėms (metalams pjauti, virinti, lituoti, bitumui ir kitoms medžiagoms pakaitinti ir kt.) leidžiama tik kvalifikuotiems darbuotojams.
226. Dujos ūkio reikmėms gali būti tiekiamos iš stacionariųjų ar kilnojamųjų dujų postų.
227. Stacionarieji dujų postai turi būti įrengiami pagal projektus, atitinkančius galiojančių teisės aktų reikalavimus.
228. Kilnojamuosius degiklius ir įrenginius prie stacionariųjų dujų postų ar dujų balionų leidžiama prijungti žarnomis, skirtomis dujoms ir turinčiomis tai patvirtinančius sertifikatus. Žarnos turi išlaikyti 6 bar slėgį, būti ne ilgesnės kaip 30 m ir sudarytos ne daugiau kaip iš trijų tarpusavyje sujungtų gabalų. Žarnoms sujungti tarpusavyje ir prijungti prie dujas naudojančių įrenginių bei dujų balionų ar dujų postų turi būti naudojamos dvipusės gofruotos movos. Žarnos sujungimo vietose turi būti suveržtos pavalkėliais.
229. Iš rezervuarų į stacionariuosius dujų postus tiekiamų dujų slėgis turi būti ne didesnis kaip 1,5 bar.
230. Stacionariajame dujų poste, dujų linijoje prieš žarną, turi būti įrengiamas uždaromasis įtaisas ir uždaro tipo apsauginis įtaisas, neleidžiantis liepsnai išplisti į dujotiekį ar dujotiekyje susidaryti sprogiam mišiniui.
231. Prieš pradėdant pjaustymo darbus, muilo emulsija turi būti patikrintas stacionariojo dujų posto įtaisy, žarnų prijungimo vietų sandarumas.
232. Nuo stacionariojo dujų posto atjungus žarną, turi būti uždaromas uždaromasis įtaisas ir įrengiama aklė.
233. Kilnojamąjį dujų postą leidžiama įrengti specialios konstrukcijos vežimėlyje, sumontavus jame dujų balioną kartu su deguonies balionu. Dujų balionai vežimėlyje turi būti sumontuoti taip, kad nenukristų ir nesidaužytų vienas į kitą. Darbo metu dujų balionas turi būti vertikaloje padėtyje.
234. Prie vieno kilnojamojo dujų posto ar dujų baliono gali būti prijungtas tik vienas dujų degiklis ar pjoviklis. Dujų slėgiui sumažinti ir palaikyti jį reikiamo lygio ant dujų baliono turi būti įrengtas dujų slėgio redukavimo įtaisas.
235. Dujų balionai turi būti apsaugoti nuo mechaninio pažeidimo, metalo purslų, dujų arba skysčių, sukeliančių koroziją, poveikio.
236. Patalpoje dujų balionas gali būti ne arčiau kaip 1 m nuo šildymo prietaisų ir 5 m – nuo šilumos šaltinio, kuriame dega atvira ugnis. Dujų balionas neturi įšilti daugiau kaip iki 45 °C temperatūros.
237. Draudžiama pjauti, virinti metalus naudojant dujas bei naudoti dujas kitiems tikslams cokolinėse ir rūsių patalpose (jei durys iš patalpos yra žemiau už žemės paviršių), taip pat šuliniuose, šachtose ir kituose požeminiuose statiniuose.
238. Ūkio reikmėms naudoti dujas, taip pat atvirą liepsną iš kitų liepsnos šaltinių leidžiama ne arčiau kaip:

- 238.1. 10 m – nuo rezervuarų įrenginio;
- 238.2. 5 m – nuo dujų balionų ir balionų su deguonimi;
- 238.3. 3 m – nuo dujų vamzdinių ir žarnų, taip pat nuo stacionariųjų dujų postų dirbant rankomis;
- 238.4. 1,5 m – nuo dujų postų, kai darbai mechanizuoti.
239. Darbo metu degiklio (pjoviklio) liepsna turi būti nukreipta į priešingą pusę nuo dujų šaltinio. Jeigu ši sąlyga negali būti įvykdyta, tai dujų tiekimo šaltinį reikia aptverti metaliniais skydais arba širmomis iš nedegiųjų medžiagų.
240. Darbo vietoje remontuoti degiklius, pjoviklius ir kitą įrangą draudžiama.
241. Nenaudojami kilnojamųjų dujų postų dujų balionai (ir tušti dujų balionai) turi būti sandėliuojami dujų balionų sandėliuose, metalinėse spintose ar konteineriuose.
242. Draudžiama žarną, kuri buvo naudota dujoms tiekti, naudoti deguoniui tiekti, taip pat degiosiomis dujomis išpūsti iš žarnos deguonį ir atvirkščiai – dujas deguonimi.
243. Gumuoto audinio žarnos bandomos pagal jų gamintojo rekomendacijas, bet ne rečiau kaip kartą per 6 mėn. Gumuoto audinio žarnos bandomos hidrauliniu būdu slėgiu, 1,25 karto didesniu už darbinį, jei kitaip nėra nustatyta jų techniniuose dokumentuose.
244. Bandymo metu turi būti patikrinta, ar nenutrūkęs laidininkas, sumontuotas gumuoto audinio žarnos viduje. Laidininko varža turi būti ne didesnė kaip 10 omų. Gumuoto audinio žarnų bandymo rezultatai nurodomi bandymo akte.
245. Prasitrynusios, įpjautos, išsipūtusios, įplyšusios ir turinčios kitų defektų gumuoto audinio žarnos keičiamos naujomis.
246. Išbandytos gumuoto audinio žarnos turi būti paženklintos, kad būtų galima jas atpažinti, ir ant jų turi būti nurodyta kitos jų techninės patikros data.

VIII SKYRIUS

DUJŲ BALIONŲ EKSPLOATAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

DUJŲ BALIONŲ TRANSPORTAVIMAS

247. Dujų transportavimo kelių transporto priemonėmis tvarką nustato pavojingų krovinių vežimą reglamentuojantys teisės aktai.
248. Autotransporto priemonės, kuriomis transportuojami dujų balionai, garaže gali būti laikomos tik iškrovus iš jų dujų balionus. Pilni ir tušti dujų balionai turi būti iškrauti dujų balionų sandėliuose ar prekybos fasuotomis dujomis vietose, kuriose yra specialiai įrengtos pilnų, tuščių bei avarinių dujų balionų sandėliavimo vietos.
249. Individualia kelių transporto priemone dujų balionus leidžiama vežti laikantis šių sąlygų:
- 249.1. Leidžiama vežti ne daugiau kaip du dujų balionus, kurių bendra talpa ne didesnė kaip 54 litrai.
- 249.2. Dujų balionai turi būti su aklėmis.
- 249.3. Transporto priemonėje dujų balionai turi būti padėti nejudamai.
250. Transportuojami dujų balionai turi būti apsaugoti nuo saulės spindulių ir atmosferos kritulių.
251. Dujų pardavėjas, pardavęs dujų balioną dujų vartotojui, privalo jį perspėti dėl dujų balionų transportavimo sąlygų laikymosi ir įteikti Taisyklių 3 priede nurodytą dujų baliono eksploatavimo atmintinę bei tarpinę dujų balionų prijungimui.

ANTRASIS SKIRSNIS

DUJŲ BALIONŲ SANDĖLIAVIMAS

252. Dujų balionai turi būti laikomi nustatyta tvarka suprojektuotuose ir baigtuose statyti atviro ar uždaro tipo dujų balionų sandėliuose.

253. Dujų balionų sandėlyje turi būti suprojektuota natūrali arba mechaninė vėdinimo sistema, užtikrinanti trikartinį oro pasikeitimą sandėlyje per valandą.

254. Dujų balionų sandėliavimo, dujų balionų sandėlių naudojimo tvarka turi būti nustatyta sandėlių naudojimo instrukcijoje.

255. Dujų balionų sandėliuose ar šalia jų bei dujų balionų sandėlių apsaugos zonoje turi būti nurodytos pirminės gaisro gesinimo priemonės bei iškabinti saugos ženklai ir užrašai, draudžiantys naudoti atvirą ugnį ir rūkyti.

256. Sandėliuojami dujų balionai neturi būti veikiami tiesioginių saulės spindulių ir kritulių. Dujų balionų sandėlių langai turi būti įstiklinti matiniais ar baltai nudažytais stiklais.

257. Dujų baliono sandėlio grindys turi būti iš medžiagų, kurios nesukelia kibirkšties. Į dujų balionų sandėlius, kuriuose laikomi degiųjų dujų balionai, draudžiama įeiti asmenims, dėvintiems avalynę arba drabužius, galinčius sukelti kibirkščiavimą.

258. Pripildyti dujų balionai laikomi vertikaliai arba horizontaliai. Dujų balionai turi būti laikomi taip, kad nenuvirstų ar nebūtų mechaniškai sužaloti. Dujų balionus laikant horizontaliai ant medinių rėmų arba stelažų, rietuvės turi būti ne aukštesnės kaip 1,5 m, o visi ventiliai nukreipti į vieną pusę. Ant horizontaliai sandėliuojamo dujų baliono turi būti uždedama po du virvės ar gumos žiedus.

259. Pripildyti dujų balionai turi būti sandėliuojami atskirai nuo tuščių.

260. Pripildyti ir tušti dujų balionai turi būti sandėliuojami su aklėmis.

261. Dujų balionų sandėliuose temperatūra neturi viršyti 35 °C. Esant aukštesnei temperatūrai, būtina dujų balionų sandėlį aušinti (ypač grindų lygyje).

262. Jeigu iš dujų balionų sandėlyje esančių dujų balionų nuteka dujos, tai dujų balionų sandėlį reikia vėdinti, nesandarius dujų balionus išnešti, o dujas iš tokių dujų balionų išleisti tam tikslui skirtoje aikštelėje.

263. Netvarkingi dujų balionai turi būti laikomi atskirai. Tokie dujų balionai turi būti gražinami į DPS ar DPP taisyti.

264. Dujų balionai, parduodami dujų vartotojams, dujų balionų sandėlyje turi būti sveriami ne žemesnės kaip III tikslumo klasės neautomatinėmis svarstyklėmis, atitinkančiomis Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 4-730 „Dėl Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

265. Dujų balionų sandėlyje kilus gaisrui, reikia skubiai iškviešti ugniagesius, o iki jiems atvykstant gaisrą gesinti dujų balionų sandėlyje esamomis gaisro gesinimo priemonėmis.

266. Draudžiama kartu su dujų balionais dujų balionų sandėlyje laikyti kitas degiąsias medžiagas, deguonies balionus ir kitus daiktus.

TREČIASIS SKIRSNIS DUJŲ BALIONŲ ĮRENGINIAI

267. Dujų balionų įrenginiai turi būti įrengiami vadovaujantis teisės aktais.

268. Dujų balionų įrenginiai turi būti apsaugoti nuo mechaninio ir šiluminio poveikio, kad neįšiltų daugiau kaip iki 45 °C. Lauke stovinčios dujų balionų įrenginių spintos turi būti dažomos šviesia spalva, visos dujų balionų įrenginių spintos turi būti rakinamos.

269. Dujų balionų įrenginys aptvertuose žemės sklypuose gali būti įrengtas ne dujų balionų įrenginio spintoje, jei įrengta dujų balionų įrenginio apsauga nuo atmosferos kritulių ir saulės spindulių.

270. Į buitinius dujų prietaisus iš dujų balionų įrenginių tiekiamų dujų slėgis už įrengto slėgio reguliavimo įtaiso neturi būti didesnis kaip 50 mbar.

271. Draudžiama dujų balionų įrenginių spintoms apšiltinti ir jų šildymui naudoti medžiagas, šildytuvus ir kitus prietaisus, nenustatytus spintų gamintojų techniniuose dokumentuose.

272. Dujų balionų įrenginių sandarumą leidžiama tikrinti darbinio slėgio dujomis, naudojant muilo emulsiją arba dujų nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais.

273. Dujų balionai dujų balionų įrenginiuose turi būti keičiami vadovaujantis šių darbų technologinės instrukcijos reikalavimais, nustatytais Taisyklių 1 priede.

274. Dujų balionų įrenginiuose, kuriuose įrengti didesnės kaip 27 litrų talpos dujų balionai, dujų balionus pakeisti privalo dujų balionų pardavėjo kvalifikuoti darbuotojai. Dujų balionų įrenginiuose keisti iki 27 litrų talpos dujų balionus leidžiama ir buitiniams dujų vartotojams, instruktuotiems dujas tiekiančiuose juridiniuose asmenyse, vadovaujantis Taisyklių 3 priede nurodyta dujų baliono eksploatavimo atmintine, kurią išduoda dujų balioną parduodantis juridinis asmuo.

275. Dujų balionų įrenginių, kuriuose įrengti daugiau kaip 2 dujų balionai, techninė priežiūra atliekama Taisyklių IV skyriaus antrajame skirsnyje nurodytu periodiškumu ir mastu.

276. Dujų balionų įrenginių, kuriuose įrengti ne daugiau kaip 2 dujų balionai, techninė patikra atliekama jų gamintojo nustatytu periodiškumu bei apimtimi, taip pat dujų vartotojo pageidavimu.

277. Dujų balionų techninė patikra atliekama šio skyriaus penktajame skirsnyje nustatyta tvarka ir periodiškumu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

KETVIRTASIS SKIRSNIS DUJŲ PREKYBOS VIETOS EKSPLOATAVIMAS

278. Dujų prekybos vieta gali būti eksploatuojama, jei ji suprojektuota ir įrengta vienaukščiame, neturinčiame rūšio, atskirai stovinčiame pastate arba atviro tipo aikštelėje įrengtoje spintoje ar konteineryje ir nustatyta tvarka baigta statyti.

279. Draudžiama eksploatuoti dujų prekybos vietą ir joje vykdyti prekybą dujomis, jei:

279.1. dujų prekybos vieta neturi savivaldybės, kurioje yra dujų prekybos vieta, išduoto leidimo prekybai dujomis;

279.2. dujų prekybos vieta neturi Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka registruoto kasos aparato;

279.3. dujų prekybos vietoje nėra Neautomatinių svarstyklių techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 4-730 „Dėl Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento patvirtinimo“, nustatytų reikalavimų atitinkančių ne žemesnės kaip trečios tikslumo klasės svarstyklių, sudarančių galimybę dujų vartotojui patikrinti užpildyto dujų baliono svorio atitiktį dujų baliono ženklinimo etiketėje nurodytai dujų masei, kaip to reikalauja prekybos dujomis tvarką reglamentuojantys teisės aktai.

279.4. dujų prekybos vieta neturi konkretaus adreso;

279.5. dujų prekybos vietoje nėra reklaminio stendo, kuriame paskelbta parduodamų dujų kaina ir procentinė dujų sudėtis;

279.6. jei pažeidžiamos Taisyklių ar kitų teisės aktų nuostatos.

280. Užpildyti dujomis, tušti bei avariniai dujų balionai dujų prekybos vietoje turi būti sandėliuojami atskirai, tam tikslui skirtose ir atitinkamai pažymėtose vietose.

281. Jeigu dujų prekyba vykdoma laikiname statinyje, jis turi atitikti šių Taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus.

282. Dujų prekybos vietoje parduodami dujų balionai, kaip nustatyta Taisyklių 87 punkte, turi būti paženklinėti specialiomis etiketėmis, o juos pardavęs dujų pardavėjas privalo dujų vartotojui įteikti:

282.1. kasos aparato kvitą arba kitą pirkimą fiksuojantį dokumentą, kuriame turi būti nurodytas parduodamo dujų baliono numeris;

282.2. tarpinę dujų baliono ventilio atvamzdžio sujungimo su reduktoriumi sandarumui užtikrinti;

282.3. Taisyklių 3 priede nurodytą dujų baliono eksploatavimo atmintinę su nurodytais dujų pardavėjo rekvizitais.

PENKTASIS SKIRSNIS DUJŲ BALIONŲ TECHNINĖ PATIKRA IR TAISYMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

283. Dujų balionų, kuriems taikomas Gabenamųjų slėginių įrenginių techninis reglamentas, techninė patikra atliekama vadovaujantis šio teisės akto reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

284. Dujų balionų, kuriems Gabenamųjų slėginių įrenginių techninis reglamentas nėra taikomas, techninė patikra atliekama vadovaujantis šio skirsnio nuostatomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

285. Dujų balionų techninė patikra ir taisymas atliekama dujas į dujų balionus pildančių ar dujų balionais prekiaujančių juridinių asmenų lėšomis. Jeigu šie asmenys neturi VEI išduotų atestatų, suteikiančių teisę atlikti dujų balionų remonto ir bandymo darbus, jie turi būti sudarę sutartis dėl dujų balionų techninės patikros ir taisymo darbų su Atestatų turėtojais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

285¹. VEI savo interneto svetainėje skelbia Atestatų turėtojų sąrašą. Taip pat skelbiama ir periodiškai atnaujinama informacija, kuri padėtų dujų balionus pildantiems ar dujų balionais prekiaujantiems asmenims aiškiai ir suprantamai pasirinkti Atestato turėtoją (Atestatų turėtojų, kurie vykdo dujų balionų remonto ir bandymo darbus, sąrašas, jų kontaktiniai duomenys, išduoto atestato numeris ir galiojimo terminas kt.).

Papildyta punktu:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

286. Pildyti dujų balionus, neturint sudarytų su Atestatų turėtojais sutarčių, draudžiama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

287. Dujų balionų techninė patikra atliekama ne rečiau kaip kas 5 metai ir yra skirstoma į periodinę ir neeilinę techninę patikrą. Techninė patikra atliekama tik tų dujų balionų, kurie pagaminti ne vėliau kaip prieš 40 metų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

288. Dujų balionų periodinė techninė patikra ir taisymas atliekama nustatytus reikalavimus atitinkančiuose Atestatų turėtojų BTPC.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

289. BTPC turi būti šie įrenginiai ir priemonės, būtinos dujų balionams paruošti techninei patikrai:

289.1. įranga nuosėdoms ir dujų likučiui iš dujų baliono pašalinti ir jiems kaupti;

289.2. įranga dujų baliono ventiliui išsukti bei dujų baliono vidaus ertmei praplauti ir išgarinti;

289.3. prietaisas dujų koncentracijai patikrinti dujų baliono viduje;

289.4. įrenginys dujų balionų stiprumui bandyti su apsauginiu vožtuvu, kuris turi atsidaryti bandymo stende pakilus slėgiui, 1,1 karto didesniai už dujų baliono bandymo slėgį, ir su dviem ne žemesnės kaip 1,5 tikslumo klasės manometrais bandymo slėgiui fiksuoti, įtaisui orui iš dujų baliono pašalinti;

289.5. termometras bandymui naudojamos terpės temperatūrai kontroliuoti;

289.6. kontrolinės svarstyklės dujų baliono masei ir talpai nustatyti, kad būtų galima nustatyti gamintojo techniniuose dokumentuose ar Lietuvos standarto LST EN 1803 1 lentelėje nurodytus dujų baliono svorio nuokrypius;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

289.7. įrenginys dujų balionams džiovinai atlikus jų hidraulinį bandymą;

289.8. dinamometrinis raktas ventiliui į dujų balioną įsukti;

289.9. dujų baliono ruošimo dažyti ir dažymo įranga;

289.10. įranga, kurią naudojant brokuoti dujų balionai būtų padaromi netinkamais naudoti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

289.11. vieta dujų balionų, kurių periodinė techninė patikra neatlikta, laikyti;

289.12. vieta dujų balionams, kurių periodinė techninė patikra atlikta, laikyti.

290. Dujų balionus tikrinti ruošia BTPC kvalifikuoti darbuotojai.

291. Dujų balionų paruošimas prasideda nuo jų priėmimo į BTPC:

291.1. Patikrinami dujų baliono duomenys ir užrašomi į BTPC registracijos žurnalą.

291.2. Netinkamai paženklininti, nežinomų dujų pripildyti dujų balionai arba dujų balionai, iš kurių negalima saugiai išleisti dujų, turi būti atidėti specialiai apdoroti.

291.3. Dujų balionai ištuštinami saugiu būdu išleidžiant nuosėdas ir liekamąjį slėgį sudarančias dujas.

291.4. Iš dujų balionų, neturinčių liekamojo dujų slėgio, išsukami ventiliai, kurie turi būti patikrinti. Leidžiama keisti dujų balionų ventilius, išpylus iš dujų balionų dujas, bet neprapūtus jų inertinėmis dujomis, kai šie darbai atliekami „A“ kategorijos patalpose su specialiai įrengta oro šalinimo sistema.

291.5. Dujų balionų vidaus ertmė praplaunama ir nugarinama, patikrinamas dujų balionų vidaus ertmės uždujinimas. Prietaisai neturi fiksuoti dujų koncentracijos.

291.6. Prieš atliekant išorinę apžiūrą, kiekvienas dujų balionas nuvalomas (nušveičiama visa atšokusi danga, korozijos produktai, dervos, alyva ir kitos medžiagos).

292. *Neteko galios nuo 2018-11-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

293. Dujų balionų periodinės techninės patikros metu atliekamos šios procedūros:

293.1. dujų balionų identifikavimas;

293.2. dujų balionų išorės apžiūra;

293.3. dujų balionų vidaus apžiūra;

293.4. dujų balionų hidraulinis (slėgio išlaikymo) bandymas;

293.5. baigiamosios operacijos.

294. Identifikuojant dujų balionus yra sutikrinami BTPC kvalifikuotų darbuotojų padaryti įrašai BTPC žurnale priimant dujų balionus techninei patikrai su duomenimis šių dujų balionų žymenyse. Šie įrašai turi sutapti.

295. Dujų balionų žymenys nurodo šiuos duomenis:

295.1. gamyklos prekinis ženklas;

295.2. dujų baliono numeris;

295.3. tuščio dujų baliono svoris (kg);

- 295.4. pripildyto dujų baliono svoris (kg);
- 295.5. darbo slėgis (P_d) (MPa);
- 295.6. bandymo slėgis (P_b) (MPa);
- 295.7. dujų baliono tūris litrais (l): iki 12 litrų imtinai tūrio dujų balionų – vardinė, didesnė kaip 12 iki 50 litrų tūrio – faktinė talpa 1 skaičiaus po kablelio tikslumu;
- 295.8. gamintojo TKS ženklas;
- 295.9. pagaminimo data (metai, mėnuo);
- 295.10. atliktos paskutinės periodinės techninės patikros data (metai, mėnuo), jį atlikusio Atestato turėtojo (BTPC) identifikacinė žyma, jei dujų baliono periodinė techninė patikra atliekama ne pirmą kartą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

- 295.11. kito periodinės techninės patikros data (metai);
- 295.12. dujų, kuriomis užpildomas dujų balionas, pavadinimas.

296. Jei dujų baliono žymenys yra dingę ar neįskaitomi, arba nėra vietos naujiems įrašams, jei dujų balionas pagamintas vėliau kaip prieš 40 metų, arba jis neatitinka techninės patikros nustatytų reikalavimų, toks dujų balionas turi būti brokuojamas ir padaromas netinkamas naudoti pagal Lietuvos standarto LST EN 1803 nustatytą tvarką ir ne vėliau kaip 30 kalendorinių dienų nuo jo brokavimo dienos informacija apie tai įrašoma į dujų balionų techninės patikros registracijos žurnalą. Dujų baliono utilizavimą pagrindžiantį dokumentą saugo Atestato turėtojas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

297. Dujų balionų išorės apžiūros metu apžiūrima:

- 297.1. ar nėra įdubų, įpjovų, išėmų, išsipūtimų, atsisluoksniavimo, ar ne per daug nudilęs dugnas;
- 297.2. ar nėra karščio, degiklio liepsnos arba elektrinio lanko pažeidimų;
- 297.3. ar nėra korozijos. Atkreipti dėmesį į vietas, kuriose gali kauptis drėgmė. Tokios vietos yra visas dugno plotas, jungtis tarp dujų baliono korpuso ir dugno žiedo ir jungtis tarp korpuso ir gaubto;
- 297.4. virintinės siūlės. Visos siūlės ir gretimos zonos turi būti patikrintos, ar nėra defektų;
- 297.5. ar nėra kitų defektų, pvz., neįskaitomų arba neteisėtų ženklavimo įspaudų, be leidimo padarytų priedėlių arba pakeitimų;
- 297.6. ar visi nuolatiniai dujų baliono priedėliai vientisi;
- 297.7. ar dujų balionas vertikaliai stabilus.

298. Esant neatitikčių ar defektų, dujų baliono tinkamumas naudoti vertinamas pagal Taisyklių 2 priedo 1, 2 ir 3 lentelių reikalavimus.

299. Dujų balionų vidaus apžiūrai atlikti naudojami endoskopas, boreskopas ar kiti lygiaverčiai prietaisai dujų baliono vidui apžiūrėti, kad būtų galima nustatyti korozijos požymius arba kitus defektus, galinčius paveikti dujų baliono vientisumą. Atliekant dujų baliono vidaus apžiūrą, apžiūrima:

- 299.1. ar nėra įdubų, įpjovų, išėmų, išsipūtimų, atsisluoksniavimo;
- 299.2. ar nėra korozijos pėdsakų;
- 299.3. ar nepažeistas dujų baliono vidus valymo metu, jei toks buvo atliekamas;
- 299.4. patikrinamas dujų baliono kaklelio vidinis sriegis. Šios apžiūros metu reikia įsitikinti, ar sriegis švarus ir ištisinis, nepažeistas, nėra ištrupėjęs ar įtrūkęs, ar nėra kitų trūkumų;
- 299.5. apžiūrimas išorinis kaklelio sriegis, reikalingas dujų baliono eksploatacijai. Jis turi būti vientisas ir nepažeistas. Pažeistus sriegius, jei tai būtina ir įmanoma, gali taisyti kvalifikuotas darbuotojas arba balionas išbrokuojamas.

300. Jei abejojama dėl regimosios išorinės ar vidaus apžiūros metu aptikto dujų baliono defekto, galima atlikti papildomus bandymus arba taikyti tyrimo metodus, kuriuos numato

standartas. Tik kai nelieka jokių abejonių dėl pirmųjų dviejų procedūrų, galima atlikti bandymą slėgiu.

301. Turi būti atliktas kiekvieno techninei patikrai pateikto dujų baliono hidraulinis (slėgio išlaikymo) bandymas. Atliekant bandymą slėgiu kaip bandymo terpė naudojamas atitinkamas skystis, paprastai – vanduo.

302. Tuo pačiu metu gali būti bandoma daugiau nei vienas dujų balionas, jei visų bandymo slėgis yra toks pat.

303. Dujų baliono paviršius prieš bandymą turi būti tokios būklės (sausas, švarus), kad būtų galima aptikti nuotėkį.

304. Dujų baliono bandymo slėgis turi atitikti dujų baliono žymenyse nurodytą bandymo slėgį, bet turi būti ne mažesnis kaip 20 bar. Slėgis dujų balione turi būti didinamas laipsniškai, kol pasiekiamas bandymo slėgis.

305. Pasiekus bandymo slėgį, dujų balionas atjungiamas nuo slėgio šaltinio ir bandymo slėgis turi išsilaikyti nepakitęs mažiausiai 30 s, bet ne trumpiau nei BTPC kvalifikuotam darbuotojui reikia nuodugnai jį apžiūrėti. Per tą laiką neturi būti užregistruotas slėgio sumažėjimas arba pastebėtas koks nors nuotėkis, o išleidus slėgį neturi būti matoma liekamųjų deformacijų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

306. Vietoje hidraulinio bandymo gali būti atliekamas pneumatinis stiprumo bandymas, bet turi būti imtasi atitinkamų priemonių, kad būtų užtikrintas procedūros saugumas ir apsaugota nuo galimo energijos išsiveržimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

307. Dujų balionų išorės, vidaus apžiūras ir hidraulinius bandymus atlieka BTPC kvalifikuoti darbuotojai, atestuoti Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

308. Baigiamosios operacijos, kurias atlieka BTPC kvalifikuoti darbuotojai, apima dvi operacijų grupes:

308.1. džiovinimą, valymą ir dažymą bei baliono čiaupų keitimą;

308.2. dujų baliono tikrinimą ir įspaudinį ženklimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

309. Iškart po hidraulinio bandymo slėgiu kiekvieną dujų balioną būtina kruopščiai išdžiovinti neviršijant 300 °C temperatūros taip, kad viduje neliktų vandens pėdsakų, tuo apsaugant dujų baliono vidų nuo korozijos. Dujų balionų vidų reikia apžiūrėti, kad būtų įsitikinta, jog jis yra sausas.

310. Po techninės patikros pripažinti tinkamais naudoti ir išdžiovinti dujų balionai turi būti dažomi, jei dujų baliono dažų sluoksnis daugelyje vietų yra pažeistas (dažų nėra, jie atšokę ar nusitrynę daugiau kaip 25 % bendro dujų baliono paviršiaus ploto). Dujų balionų paviršius dažymui turi būti paruošiamas vadovaujantis Lietuvos standartu LST EN ISO 8504-1 „Plieninio pagrindo paruošimas prieš dengiant dažais ir su jais susijusiais produktais. Paviršiaus paruošimo metodai. 1 dalis. Bendrosios nuostatos“. Dujų balionų paruošimo būdą pasirenka BTPC kvalifikuoti darbuotojai, bet pirmenybė turėtų būti skiriama mechaniniam paviršiaus paruošimui, nes tai užtikrina geresnę dujų baliono dažymo kokybę. Būtina atkreipti dėmesį, kad pasirinktas paviršiaus paruošimo būdas neturi sumažinti dujų baliono sienelių storio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

311. Po paruošimo balionai turi būti nedelsiant dažomi. Reikia pasirinkti tokį dažymo būdą, kuris užtikrintų ilgalaikę dujų baliono eksploataavimo galimybę iki kitos techninės patikros. Naudojant karšto dažų džiovavimo metodą, dujų baliono paviršius neturi įkaisti daugiau kaip iki 300 °C temperatūros. Dažyti dujų balioną reikia taip, kad visi ant dujų baliono įspausti ženkliniai liktų įskaitomi.

312. Keičiamas dujų baliono čiaupas, jis į dujų balioną turi būti įsuktas naudojant tinkamą sandarinamąją medžiagą.

312.1. Įsukant dujų baliono čiaupą į dujų balioną turi būti užtikrinamas optimalus sukimo momentas, kad būtų užtikrintas sandarumas tarp čiaupo bei dujų baliono ir kad nebūtų pertemptas kaklelis. Parenkant sukimo momentą, turi būti atsižvelgiama į sriegių dydį bei formą, čiaupo medžiagą ir pagal gamintojo rekomendacijas panaudotos sandarinimo medžiagos tipą.

312.2. Dujų balionų sandarumą įsukus čiaupus kontroliuoja BTPC arba dujų balionų pildymo įmonės kvalifikuoti darbuotojai dujų balionų pildymo metu. Esant nesandarumui, dujų balionas turi būti gražinamas į BTPC ir atliekamas čiaupo (ventilio) keitimas.

312.3. Jeigu techninės patikros metu išsukti čiaupai buvo taisomi bei atnaujinami (atliekamas bendras jų valymas, kartu pakeičiant susidėvėjusius arba pažeistus komponentus, pakuotę ir saugos įtaisus), jie turi būti paženklinami atlikusio darbą Atestato turėtojo identifikacine žyma (4 skaičių unikaliu numeriu).

312.4. Į dujų balionus montuojami čiaupai (ventiliai) privalo turėti apsauginius įtaisus, neleidžiančius dujų slėgiui dujų balione pakilti virš leistino.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

313. Jei dujų balionų techninės patikros metu buvo atlikti kokie nors pakeitimai arba uždarymo ir jungimo įtaisų keitimai, kurie turi įtakos neužpildyto dujų baliono masei, turi būti pakoreguota esančio ant dujų baliono užrašo ir faktiškos neužpildyto dujų baliono masės atitiktis. Dujų baliono masė tikrinama pasveriant. Jei nauja neužpildyto dujų baliono masės vertė skiriasi nuo ankstesnės ir viršija Lietuvos standarto LST EN 1803:2004 1 lentelėje nurodytas reikšmes, nauja masės vertė turi būti nurodyta dujų baliono žymenyse, o ankstesnis užrašas panaikintas (padarytas neįskaitomas).

313¹. Atestato turėtojas, kurio BTPC yra vykdoma dujų balionų techninė patikra, privalo turėti žymeklį, kuris atitinka jam VEI išduoto atestato, suteikiančio teisę atlikti dujų balionų remonto ir bandymo darbus, unikalų numerį. Atestato turėtojas tvarkomuoju įsakymu paskiria savo kvalifikuotą darbuotoją, kuris yra atsakingas už žymeklio tinkamą naudojimą ir saugojimą.

Papildyta punktu:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

314. Baigus periodinę techninę patikrą, dujų balionas turi būti paženklintas. Priklausomai nuo dujų baliono tipo, dujų baliono žymenyse nurodoma:

314.1. periodinės techninės patikros atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

314.2. kitos patikros atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

314.3. techninę patikrą atlikusio Atestato turėtojo identifikacinė žyma (4 skaičių unikalus numeris).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

314¹. Taisyklių 314 punkte nurodyti ženklavimo įspaudai turi būti ne mažesnio kaip 9 dydžio šrifto ir jie turi būti išdėstyti nuosekliai arba išskirti atskiromis eilutėmis.

Papildyta punktu:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

315. Neeilinė dujų balionų techninė patikra atliekama:

315.1. po dujų baliono taisymo, jei buvo virinami, mechaniškai apdorojami arba lituojami jo korpuso elementai, slėgio veikiamos detalės;

315.2. jei dujų balione nėra liekamojo dujų slėgio, išskyrus pirmą kartą užpildomus dujų balionus po jų periodinės techninės patikros ir pagamintus naujus dujų balionus;

315.3. kilus įtarimui, kad dujų balionas yra netvarkingas;

315.4. kitais, Taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

316. Neeilinė dujų balionų techninė patikra atliekama ta pačia tvarka kaip ir periodinė techninė patikra.

317. Pagrindinis dujų balionų techninės patikros įforminimo dokumentas yra BTPC kvalifikuotų darbuotojų pagal Lietuvos standartą LST EN 1803 pildomas dujų balionų techninės patikros registracijos žurnalas, kuris rengiamas, pildomas ir saugomas elektronine forma, ir turi būti fiksuojama duomenų tvarkymo veiksmų istorija. Atestatų turėtojai privalo pateikti informaciją apie ketvirčio paskutinės dienos atliktų dujų balionų technines patikras pagal VEI nustatytą formą VEI teritoriniam skyriui per 15 kalendorinių dienų ketvirčiui pasibaigus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

318. Dujų balionų techninės patikros žurnale turi būti šios grafos:

318.1. dujų baliono savininko pavadinimas;

318.2. dujų baliono gamintojas;

318.3. dujų baliono numeris;

318.4. dujų baliono pagaminimo data (metai, mėnuo);

318.5. dujų baliono gamybos techninės sąlygos;

318.6. dujų, kuriomis bus pildomas dujų balionas, pavadinimas;

318.7. tuščio dujų baliono svoris (įkaltas) (kg);

318.8. patikros metu nustatytas dujų baliono svoris(kg);

318.9. dujų baliono talpa (įkalta) (l);

318.10. patikros metu nustatyta dujų baliono talpa (l);

318.11. dujų baliono bandymo slėgis (P_b) (Mpa, kG/cm^2);

318.12. dujų baliono darbo slėgis (P_d)(Mpa, kG/cm^2);

318.13. dujų baliono techninės patikros atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

318.14. kito dujų baliono techninės patikros atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

318.15. dujų baliono bandymo rezultatas (tinkamas, netinkamas);

318.16. *Neteko galios nuo 2018-11-01*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

318.17. BTPC kvalifikuoto darbuotojo, nurodyto Taisyklių 313¹ punkte ir atlikusio techninę patikrą, pavardė, vardas, žymuo, parašas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

318.18. bet kokio dujų baliono taisymo detalės.

319. Baigus dujų balionų techninę patikrą, BTPC kvalifikuotas darbuotojas, nurodytas Taisyklių 313¹ punkte, padaro atitinkamas žymas dujų balionų techninės patikros registracijos žurnale apie dujų balionų tinkamumą naudoti, taip pat kitas nurodytas žymas (jei buvo padaryti pakeitimų ir taisymo darbų). Išvadose, priklausomai nuo techninės patikros rezultatų, nurodoma: „Tinkamas naudoti“ arba „Netinkamas naudoti“.

Punkto pakeitimai:

Nr. 1-196, 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

320. Techninių patikrų dokumentacija saugoma BTPC 10 metų nuo paskutinio įrašo žurnale.

321. Dujų balionai taisomi, jeigu:

321.1. reikia ištaisyti pažeistus dujų baliono kaklelio vidinį ar išorinį sriegius;

321.2. reikia pritvirtinti atsilaisvinusius dujų baliono atraminį dugno žiedą ir gaubtą bei kaklelio žiedą ir apkabą arba juos pakeisti naujais;

321.3. reikia atlikti bendrą dujų baliono čiaupo valymą, kai reikia, pakeisti elastomerus, susidėvėjusius arba pažeistus čiaupo komponentus, pakuotę ir saugos įtaisus;

321.4. dujų baliono dažų sluoksnis daugelyje vietų yra pažeistas (dažų nėra, jie atšokę ar nusitrynę daugiau kaip 25 % bendro dujų baliono paviršiaus ploto). Toks dujų balionas turi būti perdažomas nelaukiant jo periodinės techninės patikros termino.

322. Juridiniam asmeniui nuosavybės teise priklausantys dujų balionai gali būti žymimi (ar dažomi) juridinio asmens parengtame ir patvirtintame standarte nustatytais žymenimis ir spalva. Tokius dujų balionus užpildyti dujomis ir jais prekiauti gali tik jų savininkas. Kiti dujų balionų užpildymą ir pardavimą atliekantys juridiniai asmenys tokių dujų balionų negali užpildyti, prekiauti juose dujomis bei priimti tuščio dujų baliono keitimui, jeigu neturi su šio dujų baliono savininku galiojančios sutarties, nustatančios šio dujų baliono gražinimo savininkui tvarką.

IX SKYRIUS

ĮRENGINIŲ REKONSTRAVIMAS IR TAISYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

323. Įrenginių taisymo darbai planuojami įvertinant ir analizuojant jų naudojimo ypatumus, techninės priežiūros metu nustatytus trūkumus bei įrenginių techninę būklę.

324. Įrenginių analizės rezultatų pagrindu turi būti sudaromi įrenginių rekonstravimo, kapitalinio ir paprastojo taisymo darbų einamųjų ir sekančių metų planai.

325. Rekonstravimo ir kapitalinio taisymo darbai atliekami vadovaujantis defektų nustatymo aktais, teisės aktų nustatyta tvarka parengtais projektais.

326. Taisant slėginių indų korpuso ar kitas sudedamąsias dalis, kurios veikiamos slėgio, turi būti taikomi analogiški reikalavimai ir technologija, kaip ir jas gaminant. Slėginių indų taisymo sąlygos derinamos su įgaliota įstaiga. Slėginių indų taisymo darbams atlikti suderinami defektų žiniaraščiai, darbo brėžiniai ir darbų atlikimo planas, atliekami reikiama skaičiavimai, parengiami slėginių indų taisymo techniniai reikalavimai, suvirinimo darbų aprašai, numatomi darbų kokybės tikrinimo būdai, atitikties įvertinimo procedūros ir darbų priėmimo tvarka. Įgaliota įstaiga, priimdama sprendimus dėl įrenginių techninės būklės, taiko atitikties įvertinimo procedūras, išdėstyta slėginę įrangą reglamentuojančiame teisės akte.

ANTRASIS SKIRSNIS

DPS IR DPP REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS

327. DPS ir DPP rekonstrukcijos darbams priskiriama:

327.1. naujų rezervuarų įrengimas arba senų pakeitimas naujais, didinant bendrą rezervuarų talpą;

327.2. naujų įrenginių įrengimas arba senų pakeitimas naujais, didinant bendrą įrenginių pajėgumą ar gaminamos produkcijos kiekį;

327.3. naujų garintuvų įrengimas esamuose rezervuaruose;

327.4. aktyvios apsaugos nuo korozijos priemonių įrengimas esamuose rezervuaruose;

327.5. Statybos įstatyme nustatyti statinių rekonstravimo darbai.

328. DPS ir DPP kapitalinio taisymo darbams priskiriama:

328.1. senų rezervuarų pakeitimas naujais, nedidinant bendros (suminės) rezervuarų talpos;

328.2. naujų įrenginių įrengimas arba senų pakeitimas naujais, nedidinant bendro įrenginių pajėgumo ar gaminamos produkcijos kiekio;

328.3. naujų elektros, apšvietimo, šildymo, vėdinimo, ryšio, automatikos, signalizacijos ir kitų sistemų įrengimas veikiančiuose statiniuose;

328.4. garintuvų pakeitimas jiems susidėvėjus ar pasibaigus jų naudojimo laikui;

328.5. visiškas susidėvėjusios požeminių rezervuarų izoliacijos pakeitimas nauja;

328.6. Statybos įstatyme nustatyti statinių statybinių konstrukcijų kapitalinio taisymo darbai.

329. DPS ir DPP paprastojo taisymo darbams priskiriama:

329.1. elektros, apšvietimo, šildymo, vėdinimo, ryšio, automatikos, signalizacijos ir kitų sistemų įvairių pažeidimų taisymas, susidėvėjusių sistemų keitimas;

329.2. įrenginių įvairių gedimų bei pažeidimų taisymas;

329.3. rezervuarų vidaus apžiūra, tyrimai ir bandymai;

329.4. rezervuarų įrenginių izoliacijos bei rezervuarų įrenginių taisymas;

329.5. garintuvų įvairių pažeidimų taisymas, atskirų susidėvėjusių garintuvų sudėtinių dalių pakeitimas naujomis;

329.6. rezervuarų jungiamųjų vamzdinių, jų įrenginių ir uždromųjų bei saugos įtaisų įvairių pažeidimų taisymas, jų pakeitimas naujais, nekeičiant pralaidumo, rezervuarų jungiamųjų vamzdinių sandarumo bandymas bei perdažymas;

329.7. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įvairių pažeidimų taisymas ar papildomų įžemiklių įrengimas, nekokybiškų elektros kabelių keitimas;

329.8. kontrolės ir matavimo priemonių taisymas ir keitimas;

329.9. apsaugos nuo žaibo ir įžeminimo įrenginių taisymas, papildomų įrengimas ir susidėvėjusių keitimas;

329.10. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangos sutvarkymas;

329.11. DPS ir DPP aptvarų pažeidimų taisymas, jų perdažymas;

329.12. kiti būtini DPS ir DPP taisymo darbai;

329.13. Statybos įstatyme nustatyti statinių paprastojo taisymo darbai.

330. DPS ir DPP rekonstravimui priskiriamų taisymo darbų techniniai veiksmai, įskaitant statybą leidžiančio dokumento gavimą, statinio statybos baigimą, atliekami vadovaujantis Statybos įstatymu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

TREČIASIS SKIRSNIS DUJOTIEKIŲ REKONSTRAVIMAS IR TAISYMAS

331. Dujotiekio rekonstravimo darbų sričiai priskiriama:

331.1. dujotiekio ar atskirų jo ruožų perklojimas (taip pat polietileninių vamzdžių įvėrimas į senus, susidėvėjusius plieninius vamzdžius), keičiant arba nekeičiant vamzdinio trastos vietą ar jo ilgį, bet keičiant vamzdinio pralaidumą;

331.2. dujotiekių sužiedinimas (sujungimas);

331.3. aktyvios apsaugos nuo korozijos priemonių įrengimas esamoje dujų tiekimo sistemoje.

332. Dujotiekio kapitalinio taisymo darbams priskiriama:

Punkto pakeitimai:

Nr. 1-196, 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

332.1. atskirų dujotiekio ruožų keitimas keičiant vamzdinio trastos vietą, bet nekeičiant jo pralaidumo;

332.2. papildomų uždromųjų įtaisų įrengimas eksploatuojamame dujotiekyje.

333. Dujotiekio paprastojo taisymo darbams priskiriama:

333.1. atskirų dujotiekio ruožų keitimas nekeičiant vamzdinio trastos (vietos ar ilgio) ir jo pralaidumo;

- 333.2. antžeminio dujotiekio įrenginių keitimas;
- 333.3. dujotiekio, jo izoliacijos, įrenginių ir įtaisų įvairių pažeidimų taisymas;
- 333.4. izoliuojančių jungčių įrengimas ar jų keitimas;
- 333.5. dujotiekio įrenginių, uždaramųjų įtaisų, prietaisų pakeitimas jiems susidėvėjus, ar pasibaigus jų naudojimo laikui;
- 333.6. požeminio dujotiekio įgilinimo (altitudžių) koregavimas užpilant (nukasant) gruntą;
- 333.7. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangos atstatymas;
- 333.8. želdinių, medžių, augančių per arti nuo požeminio dujotiekio, persodinimas ar išskirtimas;
- 333.9. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įvairių pažeidimų taisymas ar papildomų aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įrengimas, nekokybiškų elektros kabelių keitimas;
- 333.10. kiti būtini darbai, susiję su dujų tiekimo sistemos taisymu.
- 334. Tolesniam dujų tiekimui nereikalingo dujotiekio išardymas priskiriamas statinio nugriovimui.
- 335. Dujotiekių rekonstravimui priskiriamų taisymo darbų techniniai veiksmai, įskaitant statybą leidžiančio dokumento gavimą, statinio statybos baigimą, atliekami vadovaujantis Statybos įstatymu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

REZERVUARŲ, DUJŲ BALIONŲ ĮRENGINIŲ REKONSTRAVIMAS IR TAISYMAS

- 336. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių rekonstravimo darbų sričiai priskiriama:
  - 336.1. naujų rezervuarų įrengimas arba senų pakeitimas naujais, didinant bendrą rezervuarų talpą;
  - 336.2. naujų garintuvų įrengimas eksploatuojamuose rezervuaruose ar dujų balionų įrenginiuose;
  - 336.3. aktyvios apsaugos nuo korozijos priemonių įrengimas esamame rezervuare ar dujų balionų įrenginyje.
- 337. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių kapitalinio taisymo darbams priskiriama:
  - 337.1. senų rezervuarų pakeitimas naujais, nedidinant bendros rezervuarų talpos;
  - 337.2. garintuvų pakeitimas jiems susidėvėjus, morališkai pasenus ar pasibaigus jų naudojimo laikui;
  - 337.3. visiškas susidėvėjusios požeminio rezervuaro izoliacijos pakeitimas nauja.
- 338. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių paprastojo taisymo darbams priskiriama:
  - 338.1. rezervuarų vidaus apžiūra, tyrimai ir bandymai;
  - 338.2. atskirų kolektorių ir vamzdynų ruožų keitimas nekeičiant kolektoriaus, vamzdyno trasos (vietos ar ilgio) ir pralaidumo, kolektorių ar vamzdynų sandarumo bandymas;
  - 338.3. papildomų dujų balionų įrengimas dujų balionų įrenginyje;
  - 338.4. rezervuarų, jų izoliacijos pažeidimų taisymas;
  - 338.5. rezervuarų, dujų balionų įrenginių, rezervuarų jungiamųjų vamzdynų, įrenginių ir uždaramųjų bei saugos įtaisų įvairių pažeidimų taisymas, jų pakeitimas naujais, nekeičiant pralaidumo, rezervuarų jungiamųjų vamzdynų sandarumo bandymas;
  - 338.6. garintuvų įvairių pažeidimų taisymas, atskirų susidėvėjusių jų sudėtinių dalių pakeitimas naujomis;
  - 338.7. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įvairių pažeidimų taisymas ar papildomų įžemiklių įrengimas, nekokybiškų elektros kabelių keitimas;
  - 338.8. kontrolės ir matavimo priemonių pažeidimų taisymas ir jų keitimas;
  - 338.9. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangos atstatymas;
  - 338.10. dujų balionų įrenginio aptvaro, redukcinės galvutės gaubto, dujų balionų įrenginio spintos pažeidimų taisymas, perdažymas;

338.11. rezervuarų, dujų balionų įrenginių spintos, rezervuarų jungiamųjų vamzdynų dažymas;

338.12. apsaugos nuo žaibo ir įžeminimo įrenginių taisymas, papildomų įrengimas ir susidėvėjusių keitimas;

338.13. kiti būtini darbai.

339. Tolesniam dujų tiekimui nereikalingo įrenginio išardymas priskiriamas statinio nugriovimui.

340. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių rekonstravimui priskiriamų taisymo darbų techniniai veiksmai, įskaitant statybą leidžiančio dokumento gavimą, statinio statybos baigimą, atliekami vadovaujantis Statybos įstatymu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

PENKTASIS SKIRSNIS DUJINIŲ ĮRENGINIŲ TAISYMAS

341. Dujiniai įrenginiai taisomi pagal atitinkamų įrenginių techninių dokumentų, priežiūros norminių dokumentų ir teisės aktų reikalavimus.

342. Dujinių įrenginių kapitalinio taisymo darbams priskiriama:

342.1. naujų elektros, apšvietimo, degimo produktų šalinimo, degimui reikalingo oro tiekimo, vėdinimo, šildymo, ryšio, automatikos, signalizacijos ir kitų sistemų įrengimas;

342.2. degiklių, degtuvų, liepsnos stabilizatorių keitimas naujais, kai keičiasi jų pajėgumas;

342.3. degimo produktų šalinimo, degimui reikalingo oro tiekimo, vėdinimo sistemų remontas, keitimas;

342.4. dujinių įrenginių vamzdynų, jų įrenginių ir uždaramųjų įtaisų pakeitimas naujais, didinant jų pralaidumą.

343. Dujinių įrenginių paprastojo taisymo darbams priskiriama:

343.1. degiklių, degtuvų, liepsnos stabilizatorių atkūrimas, keitimas naujais, nekeičiant jų pajėgumo;

343.2. degimo produktų šalinimo, degimui reikalingo oro tiekimo, vėdinimo sistemų įvairių pažeidimų taisymas, keitimas, nekeičiant jų tipo ar pralaidumo;

343.3. dujų vamzdynų, jų įrenginių ir uždaramųjų įtaisų įvairių pažeidimų taisymas, jų pakeitimas naujais, nekeičiant pralaidumo;

343.4. kontrolės ir matavimo priemonių įvairių pažeidimų taisymas, keitimas;

343.5. saugos, reguliavimo, blokavimo automatikos ir signalizacijos sistemų įvairių pažeidimų taisymas, keitimas;

343.6. elektros instaliacijos įvairių pažeidimų taisymas, keitimas;

343.7. susidėvėjusių, sugedusių dujinių įrenginių dalių keitimas.

X SKYRIUS ĮRENGINIŲ BANDYMAI, PALEIDIMO IR DERINIMO DARBAI

344. Įrenginiai gali būti bandomi pneumatiniu būdu. Bandymams naudojama:

344.1. degiosios dujos, transportuojamos dujų tiekimo sistemoje;

344.2. suslėgtosios inertinės dujos arba oras.

345. Bandymai atliekami tikrinant įrenginių sandarumą, nustačius gedimų:

345.1. dujų nuotėkis per korozijos pažeistas vamzdžio sieneles;

345.2. yra dujų nuotėkio požymių, bet nenustatyta dujų nuotėkio vieta;

345.3. trūkusios suvirinimo sandūros ar vamzdžiai.

346. Bandymo būdą pasirenka techninę priežiūrą atliekančio juridinio asmens kvalifikuota tarnyba, atsižvelgdama į įrenginio tipą, jo būklę, slėgį sistemoje bei saugos sąlygas.

347. Nustačius dujų nuotėkį per korozijos pažeistas vamzdžio sienelės, trūkusias suvirinimo sandūras, po taisymo dujų tiekimo sistema (atskiros jos dalys) turi būti išbandytos inertinėmis dujomis arba oru.

348. Bandymo įrenginį sudarantys slėginiai vamzdynai, jungtys ir uždaramieji įtaisai turi išlaikyti dvigubai didesnę slėgį už taikomą įrenginio bandymui.

349. Slėgis turi būti matuojamas reikiamų matavimo ribų ir ne mažesnės kaip 1 tikslumo klasės slėgio matavimo priemonėmis. Manometrai, naudojami bandymų metu, turi būti parinkti taip, kad matuojamasis bandymo slėgis būtų vidurinėje skalės dalyje.

350. Bandomas įrenginys turi būti atjungtas nuo veikiančių dujotiekių, dujinių įrenginių bei buitinių dujų prietaisų, o dujų vartotojai, kuriems bandymo metu numatoma nutraukti dujų tiekimą, turi būti iš anksto įspėti apie numatomą bandymą ir dujų tiekimo nutraukimą.

351. Bandymai atliekami pagal parengtą darbų planą, kuriame turi būti nurodyta tiksli darbų atlikimo tvarka, reikalingi įrenginiai, medžiagos ir prietaisai bei privalomi saugos reikalavimai.

352. Įrenginių bandymas vamzdyne esančiomis dujomis taikomas mažo slėgio dujotiekiams tais atvejais, kai yra dujų nuotėkio požymių, o nuotėkio vieta nenustatyta.

353. Bandymas dujomis turi trukti ne trumpiau kaip 60 minučių.

354. Slėgio sumažėjimas neturi viršyti 0,5 mbar (5 mm v. st.).

355. Bandomas įrenginys (ar jo dalis) turi būti atjungtas nuo veikiančių dujinių įrenginių, buitinių dujų prietaisų, kitų įrenginių.

356. Įrenginio mechaninis stiprumas, atsižvelgiant į darbinį dujų slėgį, bandomas:

356.1. mažo – 3,0 bar slėgiu;

356.2. vidutinio slėgio II kategorijos – 3,5 bar slėgiu;

356.3. vidutinio slėgio I kategorijos – 1,4 x DDS, bet ne mažesniu kaip 4,0 bar slėgiu;

356.4. didelio slėgio – ne mažesniu kaip 1,3 x DDS;

356.5. gyvenamųjų ir kitų pastatų mažo slėgio – 1,0 bar slėgiu.

357. Mechaninio stiprumo bandymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 1 valanda.

358. Įrenginio sandarumas, atsižvelgiant į didžiausiąjį darbinį dujų slėgį, bandomas:

358.1. visų slėgių dujotiekių – 200 mbar (2000 mm v. st.) slėgiu;

358.2. įmonės dujų tiekimo sistemos – 100 mbar (1000 mm v. st.) slėgiu;

358.3. gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų dujų tiekimo sistemos – 50 mbar (500 mm v. st.) slėgiu.

359. Sandarumo bandymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip:

359.1. dujotiekio ir įmonės dujų tiekimo sistemos – 1 h;

359.2. gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų dujų tiekimo sistemos – 10 min.

360. Mažo slėgio – darbinis slėgis iki 0,1 bar, vidutinio slėgio II kategorija – darbinis slėgis daugiau kaip 0,1 bar iki 2 bar, vidutinio slėgio I kategorija – darbinis slėgis daugiau kaip 2 bar iki 5 bar ir didelio slėgio – darbinis slėgis daugiau kaip 5 bar iki 16 bar.

361. Įrenginys mechaninio stiprumo bandymą išlaikė, jeigu bandant nebuvo konstatuota ir po apžiūros nenustatytas:

361.1. bandymo dujų nuotėkis per matomas dujotiekio jungtis, įrenginius ir uždaramuosius įtaisus;

361.2. slėgio sumažėjimas pagal manometro rodmenis.

362. Įrenginys sandarumo bandymą išlaikė, jei bandant:

362.1. nebuvo nustatytas bandymo dujų nuotėkis per matomas dujotiekio jungtis, įrenginius ir uždaramuosius įtaisus;

362.2. slėgio sumažėjimas pagal manometro rodmenis neviršijo:

362.2.1. dujotiekyje – 1 mbar (10 mm v. st.);

362.2.2. įmonės įrenginyje – 6 mbar (60 mm v. st.);

362.2.3. gyvenamojo ar visuomeninio pastato įrenginyje – 2 mbar (20 mm v. st.).

363. Bandymo leidžiamoji paklaida lygi slėgio matavimo manometrų paklaidai $\pm 0,4$ procento.

364. Bandymo rezultatai įforminami aktu, kurį pasirašo už bandymą atsakingas kvalifikuotas darbuotojas ir įrenginio savininkas arba jo įgaliotas asmuo. Bandymo rezultatai turi būti įrašomi ir į įrenginio techninius dokumentus (techninį pasą).

365. Įrenginių paleidimo ir derinimo darbai atliekami po įrenginių kapitalinio taisymo ar rekonstravimo darbų, rezervuarų techninės patikros bei pripažinus įrenginius tinkamais naudoti.

366. Nauji ar rekonstruoti DPS ir DPP, saugos priemonės, automatikos sistemos išbandomos pagal sudarytą specialią programą, suderintą su vadovu.

367. DPS ir DPP paleidimo bei derinimo darbų metu atliekamos visos technologinės operacijos ir tikslinamos įrenginių eksploatavimo instrukcijos. DPS, DPP paleidimo ir derinimo darbai turi trukti ne mažiau kaip 72 val. normalaus įrenginių veikimo.

368. Dujinių įrenginių paleidimo ir derinimo darbai atliekami pagal šių įrenginių techninių dokumentų, priežiūros norminių dokumentų ir teisės aktų reikalavimus.

369. Įrenginių paleidimo ir derinimo darbus atlieka kvalifikuotos tarnybos.

370. Įrenginių paleidimo ir derinimo darbus atlikusi kvalifikuota tarnyba privalo parengti ir pateikti vadovui derinimo darbų ataskaitą, kurioje turi būti pateikiami duomenys apie atliktus darbus, nustatytus įrenginių darbo režimus, įrenginių tinkamumą naudoti ir t. t. Apie atliktus įrenginių paleidimo ir derinimo darbus turi būti pažymima techniniuose dokumentuose.

XI SKYRIUS

AVARIJŲ LOKALIZAVIMAS BEI LIKVIDAVIMAS

371. Juridiniai asmenys, eksploatuojantys įrenginius ar tiekiantys (parduodantys) dujas buitiniuose dujų balionuose, privalo užtikrinti avarijų lokalizavimą bei likvidavimą buitinių dujų vartotojų įrenginiuose, kuriems juridiniai asmenys tiekia (parduoda) dujas.

372. Juridinio asmens įrenginių, kai juos eksploatuoja pats juridinis asmuo, avarijas lokalizuoja ir likviduoja tokio juridinio asmens kvalifikuoti darbuotojai.

373. Buitinių dujų vartotojų dujų balionų įrenginiuose avarijas privalo lokalizuoti dujų balionais prekiaujantys juridiniai asmenys. Jie turi įkurti avarijų lokalizavimo ir likvidavimo grupes (toliau – grupės), kurių kvalifikuoti darbuotojai avarijas dujų balionų įrenginiuose šalina vadovaujantis juridinio asmens vadovo patvirtinta avarijų lokalizavimo instrukcija.

374. Dujų balionų ir jų įrenginių avarijoms lokalizuoti dujų balionais prekiaujantys juridiniai asmenys gali sudaryti sutartis su kitais juridiniais asmenimis, kurie teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę vykdyti avarijų lokalizavimo ir likvidavimo dujų ūkyje darbus.

375. Juridiniai asmenys, eksploatuojantys miesto ar gyvenvietės įrenginius (rezervuarų įrenginius, dujotiekius, dujotiekių įvadus, vidaus dujotiekius), privalo turėti avarinę tarnybą, dirbančią visą parą, taip pat poilsio ir švenčių dienomis.

376. Avarinės tarnybos veiklą reglamentuoja avarinės tarnybos nuostatai, kuriuose turi būti apibrėžti tarnybos uždaviniai, funkcijos, organizacinė struktūra ir darbo tvarka, avarinių paraiškų priėmimo, atlikimo ir įforminimo tvarka, tarnybos apsirūpinimo autotransportu, ryšio ir saugos priemonėmis, prietaisais, mechanizmais, įrankiais, medžiagomis ir atsarginėmis dalimis, operatyvine, eksploatavimo, technine dokumentacija, reikalinga galimoms avarijoms lokalizuoti bei likviduoti, reikalavimai ir tvarka.

377. Grupės kvalifikuotų darbuotojų veiklą reglamentuoja kvalifikuotų darbuotojų pareiginės instrukcijos, kuriose turi būti apibrėžtos kvalifikuotų darbuotojų pareigos, funkcijos, atsakomybė, jų privalomos turėti materialinės techninės priemonės, jų turima techninė ir operatyvinė dokumentacija.

378. Avarijų lokalizavimas ir likvidavimas DPS, DPP, miesto ar gyvenvietės dujotiekiuose atliekamas vadovaujantis avarijų lokalizavimo planais. Šie planai rengiami ir derinami vadovaujantis reikalavimais, kuriuos nustato avarijų likvidavimą nustatantys teisės aktai. Avarijų lokalizavimo ir likvidavimo planai turi būti periodiškai, bet ne rečiau kaip kas 3 metai, peržiūrimi ir, atsižvelgiant į įvykusias avarijas, įrenginių objektų pavojaus bei rizikos analizę, koreguojami, ir apie tai nedelsiant turi būti pranešama dujų avarinių tarnybų kvalifikuotiems darbuotojams.

379. Avarinės tarnybos ar grupės darbas turi būti organizuotas taip, kad avarinės paraiškos būtų priimamos ir avarijos lokalizuojamos visą parą (taip pat ir šventinėmis bei poilsio dienomis) visuose juridinio asmens eksploatuojamuose įrenginiuose ir buitinių dujų vartotojų dujų įrenginiuose, kuriems juridinis asmuo parduoda dujas arba pagal sutartis lokalizuoja avarijas.

380. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų darbas turi būti organizuojamas taip, kad, gavus pranešimą apie dujų nutekėjimą arba avariją, avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuoti darbuotojai išvyktų nedelsiant ir nuvyktų ne vėliau kaip po 1 val.

381. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų skaičių nustato avarinės tarnybos ar grupės vadovas, atsižvelgdamas į avarinės tarnybos ar grupės veiklos zonoje esančių dujotiekių ilgį, rezervuarų ir balionų įrenginių, dujų vartotojų skaičių, numatomą darbų mastą ir kitas aplinkybes.

382. Avarinė tarnyba ar grupė turi būti aprūpinta transporto, ryšio, saugos priemonėmis, prietaisais, įrankiais, mechanizmais, įrenginiais, operatyvine, eksploataavimo, technine dokumentacija, reikalinga galimoms avarijoms lokalizuoti bei likviduoti. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų materialinių ir techninių priemonių, techninės ir operatyvinės dokumentacijos sąrašą ir nuostatus tvirtina avarinės tarnybos ar grupės vadovas.

383. Avarinė tarnyba privalo turėti specialiai įrengtas transporto priemones su mobiliojo telefoninio ryšio ar (ir) radijo ryšio stotimi, garsine signalizacija ir blykčiojančiu žiburėliu. Transporto priemonėse turi būti reikalingi įrankiai ir kitas inventorių, kaip nustatyta avarinės tarnybos vadovo patvirtintame sąrašė. Vykdoma lokalizuoti ir likviduoti avarijų dujotiekiuose, avarinės tarnybos kvalifikuoti darbuotojai privalo turėti dujotiekių planšetes, maršrutinius žemėlapius ir kitą dujotiekių įrengimo dokumentaciją.

384. Grupės kvalifikuoti darbuotojai privalo turėti techniškai tvarkingas transporto priemones. Transporto priemonėse turi būti reikalingi įrankiai ir inventorių avarijų, sutrikimų ar gedimų dujų balionų įrenginiuose šalinimui, detalus prižiūrimos vietovės žemėlapis, dujų balionų įrenginių ir dujas buitiniams dujų balionais naudojančių dujų vartotojų adresai, kita dokumentacija, kaip nustatyta grupės vadovo patvirtintame sąrašė.

385. Avarinė tarnyba privalo turėti nemokamą telefono numerį. Visi šio telefono numerio pokalbiai turi būti įrašomi; įrašai turi būti saugomi 7 paras. Avarinės tarnybos telefono numeris turi būti pranešamas dujų vartotojams ir viešai skelbiamas bei nurodomas dujų baliono etiketėje ir dujų baliono eksploataavimo atmintinėje.

386. Grupė privalo turėti telefoną (telefono abonentą), kurio numeris turi būti nurodytas dujų baliono etiketėje ir Taisyklių 3 priede nurodytoje dujų baliono eksploataavimo atmintinėje.

387. Paraiškai lokalizuoti avarijas priskiriamas pranešimas apie:

387.1. dujų kvapo atsiradimą statiniuose, pastatuose, gatvėje, lauke;

387.2. dujų nuotėkį įrenginiuose;

387.3. dujotiekių įvadų užšalimą;

387.4. dujų užšalimą rezervuarų redukcinės galvutės, dujų balionų įrenginio reguliavimo ir saugos įtaisuose;

387.5. dujų oro mišinio sproginimą, užsiliepsnojimą, gaisrą;

387.6. dujų tiekimo nutraukimą dujų vartotojams (išskyrus tuos atvejus, kai nutrūksta dujų tiekimas iš rezervuarų, dujų balionų įrenginio, pasibaigus dujoms);

387.7. staigų dujų slėgio padidėjimą ar sumažėjimą dujotiekiuose;

387.8. užtroškimą dujomis arba apsinuodijimą dujų degimo produktais;

387.9. įrenginių ar jų sudėtinių dalių netvarkingą techninę būklę, mechaninius pažeidimus ir kt., dėl kurių gali atsirasti dujų nuotėkių, kilti pavojus žmonių gyvybei, aplinkai, turtui.

388. Pranešimas apie dujų nuotėkį iš buitinių dujų prietaisų, kurį galima sustabdyti užsukus dujotiekio čiaupą prieš prietaisą, priskiriamas paraiškai atlikti taisymą.

389. Pranešimai (paraiškos) apie avarines situacijas registruojami žurnale, kuriame pažymimas pranešimo (paraiškos) gavimo laikas, vietos, kurioje įvyko avarinė situacija, adresas, pranešimo (paraiškos) turinys, pranešėjo vardas, pavardė, avarinės tarnybos ar grupės išvykimo į

avarijos vietą laikas, avarijos likvidavimo laikas ir išvardijami lokalizuojant ir likviduojant avariją atlikti darbai.

390. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotas darbuotojas, gavęs pranešimą apie dujų nutekėjimą arba avariją, privalo instrukuoti pranešėją, kokių reikia imtis saugumo priemonių, kad avarija nesiplėstų ir neįvyktų nelaimingų atsitikimų.

391. Aptikus namų cokoliniuose aukštuose, rūsiuose, laiptinėse, tuneliuose ir kolektoriuose daugiau kaip 0,4 procento dujų koncentraciją, būtina nedelsiant atjungti šių pastatų ar įrenginių dujotiekius nuo dujų rezervuarų ir iš pavojingos zonos evakuoti žmones.

392. Avarinė tarnyba gali perduoti dujų įrenginius eksploatuojančioms tarnyboms, kad šios atliktų avarijų likvidavimo darbus, tik visiškai pašalinusi sprogimo, gaisro ir apsinuodijimo dujomis pavojų.

393. Lokalizuojant ir likviduojant avarijas darbai dujų aplinkoje turi būti atliekami laikantis šiuos darbus reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

394. Avarinės tarnybos ar grupės vadovo nurodymu laisvu nuo darbų pagal avarines paraiškas vykdymo laiku avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuoti darbuotojai gali atlikti kitus įrenginių eksploatavimo darbus, jei tai numatyta jų pareiginėse instrukcijose. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuoti darbuotojai turi būti aprūpinti ryšio priemonėmis, kad prireikus juos galima būtų iškviešti.

395. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotiems darbuotojams turi būti rengiami praktiniai mokymai pagal avarinės tarnybos ar grupės vadovo patvirtintą grafiką, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

396. Praktinių mokymų tematika parenkama įvertinus įrenginių išsidėstymo vietų sąlygas, įvykusias avarijas, gedimus, prognozuojamas avarines situacijas. Mokymai turi būti rengiami kaip galima panašesnėmis į realias sąlygomis. Mokymai registruojami mokymų apskaitos žurnale.

397. Avarinės tarnybos ar grupės praktiniuose mokymuose dalyvavusių avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų veiksmai po mokymų turi būti aptarti su juose dalyvavusiais kvalifikuotais darbuotojais.

398. Avarijos tiriamos bei avarijų apskaita atliekama šių darbo atlikimo tvarką reguliuojančiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

399. Taisyklių laikymosi priežiūrą atlieka pagal kompetenciją Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos, VEI, Valstybinė mokesčių inspekcija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, Lietuvos Respublikos muitinė, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos, teisės saugos institucijos ir kitos valstybės institucijos.

400. Įrenginių atitikties teisės aktų bei eksploatavimo reikalavimams valstybinę kontrolę pagal savo kompetenciją atlieka VEI. VEI taip pat kontroliuoja paruoštų užpildyti ir dujomis užpildytų dujų balionų atitiktį teisės aktų ir Taisyklių reikalavimams dujų prekybos vietose.

401. Tarnyba atlieka priežiūrą dujų prekybos rinkoje, kontroliuoja dujų vartotojams teikiamų paslaugų prekiaujant dujomis kokybę, dujų produktų saugos, dujų balionų ženklavimo ir prekinės išvaizdos bei dujų kokybės atitiktį teisės aktų reikalavimams ir dujų pardavėjo deklaruojamai dujų kokybei.

402. Lietuvos metrologijos inspekcija kontroliuoja, kaip dujų pildymu ir prekyba užsiimantys juridiniai asmenys laikosi Metrologijos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų.

403. Taisyklių reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

DUJŲ BALIONŲ KEITIMO INSTRUKCIJA

1. Dujų baliono keitimo metu patalpoje, kurioje vykdomi darbai, negali būti naudojama atvira liepsna ir jungiami elektros prietaisai.
  2. Keičiant dujų balioną virtuvėje arba kitoje patalpoje, kurioje įrengtas dujų prietaisas, draudžiama būti pašaliniamis žmonėms.
  3. Orloidė arba durys į patalpą, kurioje yra orloidė, turi būti atidarytos.
  4. Dujų baliono keitimo tvarka:
    - 4.1. Apžiūrima ir įsitikinama, kad dujų prietaisas, dujų slėgio reguliatorius yra tvarkingas, gumuoto audinio žarna neturi gumos išorinio sluoksnio pažeidimų.
    - 4.2. Patikrinama, ar užsuktas tuščio dujų baliono ventilis, raktu atsukama jungiamoji veržlė, jungianti dujų baliono ventilio atvamzdį su reduktoriumi (šios veržlės sriegis kairinis, t. y. priešingos negu įprasta krypties). Ant dujų baliono ventilio atvamzdžio užsukama aklė ir dujų balionas išnešamas iš patalpos.
    - 4.3. Prieš įnešant pilną dujų balioną į patalpą muilo tirpalu patikrinama, ar sandarus dujų baliono ventilis: esant užsuktai aklei atsukamas dujų baliono ventilis ir muilo emulsija patikrinamas ventilio sandarumas, paskui užsukamas ventilis, atsukama aklė ir muilo emulsija patikrinama, ar pro ventilio atvamzdį neina dujos.
    - 4.4. Nešant dujų balioną į patalpą ant ventilio atvamzdžio turi būti užsukta aklė.
    - 4.5. Patalpoje patikrinama, ar užsukti dujų prietaiso čiaupai, ir dar kartą, ar užsuktas dujų baliono ventilis. Iš reduktoriaus jungiamosios veržlės išimama sena tarpinė, įdedama nauja ir dujų baliono ventilis sujungiamas su reduktoriumi. Jungiamoji veržlė užveržiama.
    - 4.6. Maždaug pusę apsisukimo atsukamas dujų baliono ventilis. Muilo emulsija patikrinama ventilio ir reduktoriaus sujungimo vieta ir dar kartą ventilio sandarumas.
    - 4.7. Prie vieno dujų prietaiso degiklio uždegamas degtukas, atsukamas degiklio čiaupas ir palaukiama, kol dujos užsidegs, tada užsukamas dujų baliono ventilis ir įsitikinama, kad ventilis visiškai nutraukia dujų tiekimą (degiklis turi užgesti).
    - 4.8. Žiemą, kai oro temperatūra žemesnė nei 0 °C, dujų baliono ir jo ventilio sujungimo vietas reikia papildomai patikrinti muilo tirpalu tada, kai dujų balionas patalpoje pabus 15 minučių ir sušils.
    - 4.9. Patikrinamas dujų prietaiso sandarumas: atsukamas ir užsukamas dujų baliono ventilis, po 25–30 s uždegamas degtukas, prinešamas prie degiklio ir atsukamas jo čiaupas. Dujos turi užsidegti. Jei dujos neužsidegė, manytina, kad dujų prietaisas nesandarus. Šiuo atveju būtina nustatyti nesandarią vietą ir gedimą pašalinti.
  5. Aptikus dujų nuotėkį iš dujų baliono reikia:
    - 5.1. nunešti dujų balioną į saugią vietą (ne arčiau kaip 40 m nuo pastatų, atviros ugnies šaltinių, rūsių, šulinių, duobių iš pavėjinės pusės) ir dujas pamažu išleisti iš dujų baliono;
    - 5.2. jei dujų balionas prijungtas arba neužsidaro jo ventilis, reikia užlenkti žarną už slėgio reguliatoriaus, ją nupjauti, išnešti balioną į lauką ir, kaip buvo nurodyta 5.1 punkte, išleisti dujas.
  6. Gaisro atveju reikia užlenkti žarną už slėgio reguliatoriaus ir, ją nupjovus, išnešti dujų balioną į lauką.
  7. Jei nesandari dujų baliono ventilio atvamzdžio ir reduktoriaus jungtis, reikia užsukti ventilį ir paveržti veržlę. Jei taip pašalinti dujų nuotėkio nepavyksta, reikia išardyti jungtį, ją patikrinti ir prireikus pakeisti tarpinę.
  8. Aukštesniuose kaip 2 aukštų daugiabučiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose įrengti, keisti ir eksploatuoti dujų balionus draudžiama.
-

Suskystintųjų naftos dujų
įrenginių eksploatavimo
taisyklių 2 priedas

1 lentelė. Dujų baliono sienelės fizikiniai defektai.

Defektai	Apibūdinimas	Brokavimo kriterijai
Išsipūtimas	Matomas baliono išsipūtimas	Kiekvienas toks defektas
Įduba	Dujų baliono įdubimas, susidaręs ne dėl dūrio ar išėmus metalą, jei jo plotis kurioje nors vietoje siekia daugiau negu 2 % išorinio baliono skersmens	Jei įdubos gylis kurioje nors vietoje siekia daugiau negu 25 % jos pločio ^a
Įpjova arba išėma	Aštrus įspaudas, dėl kurio buvo pašalintas arba perskirstytas metalas	Jei yra žinomas pradinis skaičiuojamasis sienelės storis: įpjovos arba išėmos gylis yra toks, kad nepažeistos (likusios) sienelės storis mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis Jei pradinis skaičiuojamasis sienelės storis nėra žinomas: kiekvienas toks defektas
Įduba su įpjova arba išėma	Įdubusi dujų baliono vieta, kurioje yra įpjova arba išėma	Jei įdubos, įpjovos arba išėmos dydis viršija brokavimo matmenis, nustatytus šiems defektams atskirai
Įtrūkis	Dujų baliono kevalo plyšys arba įskilimas	Kiekvienas toks defektas
Sluoksniavimasis	Dujų baliono sienelės medžiagos sluoksniavimasis – paviršiaus vientisumo pažeidimas, įtrūkiai, raukšlėjimasis arba išsipūtimas	Kiekvienas toks defektas

^a Įvertinant įdubos kaip defekto pavojingumą taip pat reikia atsižvelgti į jos išorę (pvz., aštriabriaunė įduba) ir buvimo vietą (pvz., dujų baliono kūginė dalis).

2 lentelė. Dujų baliono sienelės korozija.

Korozinės pažaidos rūšis	Apibūdinimas	Brokavimo kriterijai
Atskiros korozinės opos	Taškinė metalo korozija atskirose zonose, kai opų koncentracija neviršija 1 vnt. 500 mm ² paviršiaus plote	Jei atskirų opų gylis didesnis negu 0,6 mm (gali būti leistas didesnis korozijos gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis)
Dalinė ploto korozija	Sienelės storio sumažėjimas ne daugiau kaip 20 % dujų baliono paviršiaus ploto	Jei kurios nors opos įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,4 mm (gali būti leistas didesnis gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis)
Ištisinė korozija	Sienelės storio sumažėjimas daugiau kaip 20 % baliono paviršiaus ploto	Jei kurios nors opos įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,2 mm. Gali būti leistas didesnis korozijos gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis

Korozinės pažaidos rūšis	Apibūdinimas	Brokavimo kriterijai
Grandininė taškinė arba linijinė arba griovelinė korozija	Opų arba riboto pločio korozinių tuštumėlių seka išilgai baliono arba palei jo apskritimą	1) Jei bendras korozinių pažaidų ilgis bet kuria kryptimi daugiau kaip 50 % baliono apskritimo arba 2) Jei įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,4 mm. Gali būti leistas didesnis gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis arba 3) Jei negalima išmatuoti korozijos gylio
Plyšinė korozija	Plyšinė korozija atsiranda atraminio žiedo arba lanko susikirtimo su cilindrine dalimi zonoje	Jei įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,4 mm arba jei negalima išmatuoti korozijos gylio

3 lentelė. Kiti defektai.

Defektai	Apibūdinimas	Brokavimo kriterijai
Įspaustas kamštis	Kamščio pažaida, dėl kurios pakeistas baliono profilis	Ribotas įspaudimo ir (ar) išlyginimo nuokrypio lygis, patvirtintas kompetentingos įstaigos Kiekvienas toks defektas
Elektrinio lanko arba degiklio išdagos	Dujų baliono pagrindinio metalo išdeginimas, sukietėjusi dėl įkaitimo zona, privirintas pašalinis metalas arba metalo pašalinimas dėl įkirčio arba sudarius krateriams	Kiekvienas toks defektas
Ugnies pažaida ^a	Per didelis bendras arba dalies baliono įkaitimas, kurio įprastiniai požymiai: – dažų dangos apdeginimas arba sudeginimas. (Jei apdeges tik dažų dangos paviršius, kompetentingas asmuo gali priimti balioną); – metalo ugnies pažaida; – baliono deformacija; – metalinio čiaupo dalių išsilydymas; – plastikinių dalių, pvz., datos žiedo, kamščio ar gaubtelio išsilydymas	Kiekvienas toks defektas
Pažeistas atraminis žiedas	Netvirtai prijungtas atraminis žiedas	Nestabilus arba nesubalansuotas balionas
Pažeistas lankas	Atsilaisvinęs arba smarkiai deformuotas lankas	Kiekvienas toks defektas

^a Jei apdegė tik dažų dangos paviršius, kompetentingas asmuo gali priimti balioną

DUJŲ BALIONO EKSPLOATAVIMO ATMINTINĖ

Dujų balionas, parduodamas fiziniams asmenims, yra skirtas naudoti tik asmeniniams, šeimos ir namų ūkio poreikiams tenkinti. Buitinis dujų prietaisas, dujų balionų įrenginys pas vartotoją privalo būti įrengtas vadovaujantis įrenginio įrengimą reglamentuojančiais norminiais teisės aktais ar gamintojo nurodymais. Aukštesniuose kaip 2 aukštų daugiabučiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose įrengti, keisti ir eksploatuoti dujų balionus draudžiama. Dujų masė (faktinis dujų kiekis) užpildytame dujų balione turi būti: 1 kilogramas – 2,4 litrų talpos dujų balionuose, 2 kilogramai – 4,8 litrų talpos dujų balionuose, 3 kilogramai – 7,2 litrų talpos dujų balionuose, 5 kilogramai – 12 litrų talpos dujų balionuose, 11 kilogramų – 27 litrų talpos dujų balionuose, 19 kilogramų – 46 litrų talpos dujų balionuose, 21 kilogramas – 50 litrų talpos dujų balionuose ir 33 kilogramai – 79 litrų talpos dujų balionuose. Kitų talpų balionai, nenurodyti Taisyklėse, pildomi pagal dujų baliono pase nurodytus kiekius. Transportuojami dujų balionai turi būti su aklėmis ir įtvirtinti nejudamai.

Dujų balionas keičiamas šia tvarka:

- keičiant dujų balioną turi būti naudojamas kibirkštis neįskeliantis įrankis;
- prieš įnešant dujų balioną į patalpą, muilo emulsija ar prietaiso pagalba patikrinama, ar dujų balionas ir jo ventilis sandarus;
- prieš keičiant dujų balioną, patalpoje būtina užgesinti degančią atviros liepsnos ugnį ar kitus ugnies šaltinius, išjungti elektros prietaisus, galinčius sukelti kibirkštį, orlaidė arba durys į patalpą, kurioje yra orlaidė, turi būti atidarytos, patikrinama, ar užsukti viryklės čiaupai;
- nešamas į patalpą dujų balionas turi būti su užsukta akle;
- į reduktoriaus prijungimo veržlę įdedama nauja tarpinė ir dujų baliono ventilis sujungiamas su reduktoriumi, jungiamoji veržlė užveržiama;
- atsukamas dujų baliono ventilis pusę apsisukimo, muilo emulsijos ar prietaiso pagalba patikrinama ventilio ir reduktoriaus sujungimo vieta ir ventilio sandarumas;
- uždegamas vienas viryklės degiklis, po to užsukamas dujų baliono ventilis ir įsitikinama, kad ventilis visiškai nutraukia dujų tiekimą.

Eksploatuojant dujų balioną draudžiama:

- pačiam taisyti dujų balioną arba ventili;
- ieškoti dujų nuotėkio ugnimi;
- laikyti nesandarų dujų balioną patalpoje;
- naudoti netvarkingą dujų balioną;
- užpildytą dujų balioną laikyti saulės atokaitoje, rūsyje ar patalpoje be ventiliacijos.

Neatidėliotini veiksmai dujų nuotėkiui pašalinti:

Esant dujų nuotėkiui ar pajutus patalpoje dujų kvapą, uždarykite dujų baliono ventili ir viryklės degiklių čiaupus, vėdinkite patalpas, nejunkite ir neišjunkite elektros jungiklių ar prietaisų, nerūkykite, nedekite degtukų. Prietaiso ar muilo emulsijos pagalba nustatykite dujų nuotėkio vietą ir nuotėkį pašalinkite. Nepavykus pašalinti dujų nuotėkio iš prijungto dujų baliono, jeigu neužsisuka dujų baliono ventilis, ar gaisro atveju reikia, atjungus dujų balioną ar nupjovus sujungimo žarną ir ją užlenkus, išnešti dujų balioną į lauke esančią saugią vietą ir nedelsiant iškviesti avarinę tarnybą šiuo telefonu _____ . Iki atvyks avarinė tarnyba privaloma užtikrinti dujų baliono apsaugą.

Pardavėjo pavadinimas

Adresas

Telefonas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-196](#), 2018-07-05, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11658

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. spalio 20 d. įsakymo Nr. 1-277 „Dėl Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo